

GRADISOV VESTNIK

Leto XXIX

Ljubljana, 14. oktober 1987

Številka 353

Gradbena operativa Ljubljana je zgradila sodoben obrat potiskane embalaže za Kartonažno tovarno Ljubljana.

Nov obrat Kartonažne tovarne Ljubljana

Gradnja brez pripomb

V industrijski coni Moste ob Letališki cesti v Ljubljani se je vrsti tovarn pridružil še obrat potiskane embalaže, ki ga je za Kartonažno tovarno Ljubljana (KTL), tozdr Kartonaža, zgradila Gradbena operativa Ljubljana.

Pred kratkim je bil opravljen tehnični pregled, in sicer brez pripomb. Želimo si, da bi za čim več objektov, ki jih je zgradil Gradis, veljalo, da so bili zgrajeni brez pripomb.

Kljub temu, da je nov obrat že zgrajen, pa bo proizvodnja v njem (uradno se imenuje KTL, delovna organizacija Potiskana embalaža v ustanavljanju), stekla šele čez leto dni, saj bo toliko trajala selitev strojev iz sedanje lokacije v središču Ljubljane in montaža nove opreme.

Nov obrat bo opremljen z najso-

dobnejšimi tiskarskimi stroji za potiskano embalažo, kupili pa so tudi najsodobnejšo linijo za tiskanje, tako imenovani laserski pripravljalec stavka, tako da bodo lahko delali najsodobnejšo embalažo za industrijo zdravih, prehransko industrijo ter kozmetiko.

Celotna naložba je vredna 4 milijarde in 323 milijonov dinarjev, denarje zanjo pa so združili vsi tozdr Kartonažne tovarne Ljubljana.

C. Pavlin

Gradisove nagrade

Potem, ko je potekel rok prijave za Gradisove nagrade in diplome, se je sestala komisija za podelitev nagrad in opravila svoje delo za letošnje leto.

Med prispelimi predlogi je izbrala 12 dobitnikov Gradisovih nagrad (nagrajenci so iz devetih temeljnih organizacij

in Delovne skupnosti skupnih služb) ter na osnovi kriterijev iz Pravilnika o Gradisovih nagradah in diplomah določila vrstni red tozdrv za dodelitev treh Gradisovih diplom.

Največ točk je zbral mariborski Biro za projektiranje, sledita pa mu na drugem mestu GE Maribor in na tretjem Gradbena operativa Ljubljana.

Več o nagrajencih preberite na 2. strani.

C. P.

Gradis v vrhu jugoslovanskega gradbeništva

Sedmi v Jugoslaviji

Ekonomska politika iz Beograda je letos že devetnajstič zapored objavila specializirano publikacijo »200 največjih« v kateri so razvrščene največje jugoslovanske delovne organizacije in sozdr po merilu celotnega prihodka in družbenega proizvoda v lanskem letu.

S tem pa seveda ni rečeno, da gre za vrstni red najuspešnejših, saj bi bil po teh podatkih za gospodarjenje v prejšnjem letu, po celotnem prihodku na 29. mestu celo velikokladuški Agrokomerc.

Osnovni seznam 200 največjih OZD v Jugoslaviji je razširjen z delovnimi organizacijami, ki so lani dosegle celotni prihodek večji od 22 milijard dinarjev. Ti delovni kolektivi predstavljajo kar 70 odstotkov jugoslovanskega gospodarstva.

Na razširjenem seznamu je tudi 32 gradbenih delovnih organizacij in sozdrv, leto prej jih je bilo 34, še pred tem pa 41. Na prvem mestu je sozdr Rijeka (sicer pa je na 71. mestu med vsemi) gradnja, ki je imela 170,6 milijarde celotnega prihodka in 9665 zaposlenih, na drugem mestu je beograjski Energoprojekt, tretji je IMOS, četrti Giposs, peti SCT-Obnova (vsi trije ljubljana) šesta je zagrebška Industrogradnja, na sedmem mestu je Gradis (lani 12.).

C. P.

19. proizvodno tekmovanje gradbenikov Jugoslavije

Žerjavisti Gradisa drugi

Tradicionalno srečanje in proizvodno tekmovanje gradbenikov Jugoslavije je bilo letos v Sarajevu 2. in 3. oktobra. Sodelovale so ekipe vseh republik in obeh pokrajin razen predstavnikov Črne gore, ki v Sarajevo niso prišli iz objektivnih in znanih vzrokov. »Slovenska reprezentanca« je zasedla četrto mesto.

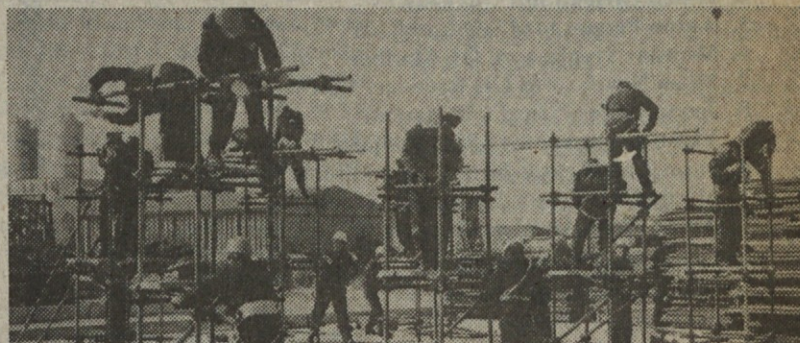
Gradis je na zveznem srečanju imel dve ekipi in to zidarje in žerjavovodje.

Srečanje je odprl predsednik Sveta zveze sindikatov Jugoslavije Zvonimir Hrabar.

Glavni organizator je bila Vranica iz Sarajeva, 20. jubilejno srečanje pa bo prihodnje leto v Vojvodini.

Več o tekmovanju lahko preberete na četrti strani.

C. P.

Odrarji med tekmovanjem v Sarajevu.

Gradisove nagrade in diplome za leto 1987

Največ točk za Projektivni biro Maribor

Komisija za podelitev Gradisovih nagrad in diplom je za letos opravila svoje delo, saj je med prispelimi predlogi izbrala 12 dobitnikov Gradisovih nagrad in na osnovi znanih kriterijev določila vrstni red tozdvov za dodelitev Gradisovih diplom.

Gradisove nagrade se podeljujejo za izredne dosežke, uspehe oziroma rezultate pri delu posameznih delavcev, skupin delavcev v tozdvih ali delovnih skupnostih, če je njihovo delo odločilno vplivalo na izboljšanje poslovanja delovne organizacije, na njeno boljše organiziranost, na poglobljanje samoupravnih odnosov, na uspešno vključevanje delovne organizacije v integracijske procese v gradbeništvu, na dvig delovnih in življenjskih pogojev in na vse ostalo, kar je vplivalo na boljši ekonomski položaj in afirmacijo delovne organizacije Gradis.

Gradisove diplome najboljšim tozdvom se podeljujejo po naslednjih kriterijih:

- uspešnost poslovanja merjenih s PERLA kazalniki, kar pomeni: produktivnost, ekonomičnost, rentabilnost in akumulativnost.

- rast in razvoj tozda – upošteva se rast dohodka v preteklem letu in prvem polletju tekočega leta, kakor tudi odklon v primerjavi s panogo po kazalniku – dohodek na pogojno uro. Tako izračunana rast se primerja s predvidevanji glede srednjeročnega plana in upoštevajo odstopanja,

- uspešnost s področja varstva pri delu – upošteva se primerjava števila ur izostankov zaradi nesreč pri delu ter ugotovitve inšpekcijskih organov s področja varstva pri delu,

- uspešnost pri inventivni dejavnosti – upošteva se število koristnih predlogov, racionalizacij, število prijavljenih inovacij, samoupravna organiziranost inventivne dejavnosti v tozdu, samostojnost inventivne komisije v tozdu, priznanja za prijavljene patente, pomembnost racionalizacije za tozd itd.,

- družbenopolitična dejavnost, priznanja na področju kulturnega in športnega delovanja, poglobljanje samoupravnih odnosov in usklajenost samoupravnih aktov,

- uspešnost na področju izobraževanja – upošteva se število kandidatov, ki so obiskovali razne izobraževalne tečaje in druge tečaje za izpopolnjevanje sposobnosti za delo,

- uspešnost na področju družbenega standarda – upošteva se organizacija prehrane in nastanitve, zdravstvena in socialna varnost itd.

Letos Gradisove diplome prejmejo:

- I. diploma tozd Biro za projektiranje Maribor (52,30 točke)
- II. diploma tozd Gradbena enota Maribor (51,90 točke)
- III. diploma tozd Gradbena operativa Ljubljana (51,10 točke)

Gradisove nagrade letos prejmejo naslednji delavci:

1. Franc Fošnarič, tozd GE Celje
2. Miha Benedik, tozd GE Jesenice
3. Vinko Damjan, tozd GO Ljubljana
4. Dušan Divjak, tozd GO Ljubljana
5. Anton Pergar, tozd GO Ljubljana
6. Miroslav Švehla, tozd GE Maribor
7. Milan Novak, tozd GE Ravne na Koroškem
8. Janez Matjašič, tozd GE Maribor
9. Vinko Gartner, tozd SPO Ljubljana
10. Franc Cafnik, tozd Biro za projektiranje Maribor
11. Marija Demšar, tozd Inženiring Ljubljana
12. Anton Plohl, Delovna skupnost skupnih služb Ljubljana

Dobitnikom nagrad in diplom čestitamo!

C. P.

Zvonimir Hrabar, predsednik Sveta zveze sindikatov Jugoslavije med otvoritvenim nagovorom na 19. proizvodnem tekmovanju gradbenikov Jugoslavije.

Iz govora Zvonimira Hrabarja

Rešitve so znotraj gradbeništva

Svečana otvoritev 19. srečanja in proizvodnega tekmovanja gradbenikov Jugoslavije je bila 2. oktobra v kulturno-športnem središču Ilidža, nedaleč Sarajeva. Srečanje, ki predstavlja svojevrsten pregled znanja, usposobljenosti, dela in ustvarjalnosti gradbenikov, je odprl Zvonimir Hrabar, predsednik Sveta zveze sindikatov Jugoslavije.

V otvoritvenem nagovoru je med drugim dejal, da vso težo krize, zastoj v razvoju, zmanjševanja naložb in druge težave, direktno in najbolj boleče čutijo ravno gradbeni delavci, ki že vrsto let imajo najnižje osebne dohodke, najnižji standard, največ socialnih težav, da so začeli ukinjati, na osnovi zakona o stečaju, tudi gradbene delovne organizacije, kar pomeni, da sedaj imamo prve gradbenike na cesti, brez dela.

V nadaljevanju je Hrabar spregovoril o naložbah, in sicer o takšnih, ki so in bodo omogočale rentabilno proizvodnjo, efikasno poslovanje in bodo temelj nadaljnjega razvoja. Podčrtal je, da je od izjemnega pomena za gradbeništvo in industrijo gradbenega materiala, kot tudi za druge panoge, stanovanjska izgradnja, vendar imamo danes na področju stanovanjske politike velike težave, za katere sta značilna zastoj v stanovanjski izgradnji in zelo draga stanovanja. Za oboje pa neopravičeno krivijo gradbenike.

»Ne uresničuje se program ZIS o gradnji 30.000 stanovanj, ker danes objektivno ni pogojev za uresničitev tega programa. Zato bo treba takoj, s pospešeno hitrostjo, ustvariti pogoje za hitrejšo stanovanjsko izgradnjo, ki naj bi zaposlila večji del gradbeniških zmogljivosti, poleg tega pa tudi proizvajalce opreme.«

Dejal je, da ravno sedaj pripravljajo osnove za hitrejšo in efikasnejšo reprodukcijo stanovanjskega sklada. Eden od osnovnih pogojev

za to pa je, razmejevanje cen gradnje stanovanj na tisti del, ki predstavlja proizvodno ceno stanovanja, in drugi del, v katerem naj bi bilo zajeto komunalno opremljanje in urejanje zemljišč.

Poleg stanovanjske gradnje so tudi druge možnosti za zaposlovanje gradbenikov. Predvsem gre za modernizacijo in izgradnjo cest z vsemi spremljajočimi objekti, pa tudi delo v tujini je ena izmed možnih perspektiv obstoja in razvoja gradbeništva,« je naglasil Zvonimir Hrabar.

Na koncu je Hrabar na kratko opredelil osnovne naloge in aktivnosti, ki naj bi bile v bodoče temelj nadaljnjega razvoja jugoslovanskega gradbeništva:

- boljša, efikasnejša in racionalnejša organizacija gradbeništva, predvsem glede združevanja dela in sredstev ter angažiranja vseh notranjih rezerv in potencialov,

- krajši roki gradnje, poudarek mora biti tudi na kvaliteti opravljenega dela ter uporaba sodobnih tehnologij in novih materialov,

- boljši, odgovornejši in racionalnejši odnos do dela in delovnega časa,

- preprečevanje in odpravljanje nelojalne konkurence doma in v tujini,

- organiziran nastop na tujih tržiščih ter večja dohodkovna povezanost gradbenikov in projektantov med seboj, kot tudi z drugimi panogami, predvsem s proizvajalci opreme in materialov.

C. P.

12. seja delavskega sveta Gradisa

Vročje teme: Kuwait, Barbariga, Kovinski obrati Ljubljana

Prva seja delavskega sveta delovne organizacije Gradis po dopustih je bila 24. septembra. Poleg nekaj ugotovitvenih sklepov o referendumsko sprejetih samoupravnih sporazumih in sprejemu predlogov pravilnika o prejemkih iz materialnih stroškov, pravilnika o planiranju in pravilnika o centralni nabavni funkciji, so na dnevnem redu bile tudi tri bolj vroče teme: poslovanje delovnih enot v tujini, finančno stanje na projektu v Barbarigi in poslovanje Kovinskih obratov Ljubljana.

Delegati delavskega sveta so ugodoma ugotovili, da sta bila v vseh tozidih in delovnih skupnostih z referendumi sprejeta samoupravni sporazumi o skupnih osnovah in merilih za ugotavljanje in razporejanje dohodka in čistega dohodka, ter za delitev sredstev za OD v Gradisu in samoupravni sporazum o uporabi sredstev skupne porabe.

Za mandatno dobo štirih let so delegati z javnim glasovanjem imenovali za člana poslovodnega odbora za industrijsko dejavnost in druge storitve **Andreja Rogača**, iz tozda Inženiring.

Po uvodni besedi **Karla Schwarzbartha**, podpredsednika poslovodnega odbora DO o poslovanju delovnih enot v tujini do 30. junija letos, ki je povedal, da imamo v Kuwaitu izgubo v višini 3.770.487 dinarjev, pri tem pa vsi stroški še niso obračunani, nekateri pa še nastajajo, tako da naj bi do končnega obračuna

znášali 4.220.487 dolarjev, je besedo prevzel delegat Gradbene operative Ljubljana **Damjan Klemenčič**.

Povedal je, da je strokovno vodenje obeh projektov v Kuwaitu popoln fiasko in katastrofa brez primere. Zato je prebral mnenje njihovega delavskega sveta in sicer, da Inženiring ni sposoben opravljati del v tujini in zato mu je treba v bodoče onemogočiti, da ne dela Gradisu škode na tujih trgih. Predlagali so tudi, da se izglasuje nezaupnica Inženiringu, sektorju za investicijska dela v tujini in naj odstopijo vsi tisti, ki so bili odgovorni za oba projekta v Kuwaitu.

Takoj zatem je besedo vzel predsednik poslovodnega odbora Gradisa **Franc Kositer**, ki je v daljšem, obširnem in izčrpnem govoru pojasnil kako je prišlo do odločitev za nastop v Kuwaitu, vendar tistih treh delavcev, ki so pri tem odigrali poglavito vlogo, ni več pri Gradisu.

Prvi projekt je bil zavestno prevzet z naprej predvideno izgubo, vendar, da moramo plačati vstopnico za prehod na kuwaitsko tržišče, vendar so stroški bili precej večji od planiranih in sicer zaradi prepoznega začetka z deli (šestmesečna zamuda), tri mesece prepozno je bila kompletirana vodstvena ekipa projekta, na projektu je bila preštevana režija, levji delež pa je prispevala zamuda pri dobavi pločevine iz Italije.

Pri drugem projektu so se napačne, v nasprotju s pričakovanji, saj smo nekaj več izkušenj že imeli, pojavile še v večji meri, kar je v končni fazi pripeljalo do tako velike izgube.

Franc Kositer je delegate še seznanil z ugotovitvami komisije za oceno našega nastopa v Kuwaitu (komisijo je imenovala direktorska konferenca kot poslovodni odbor za delo v tujini. Sestavljali so jo trije direktorji: Lukač – Jesenice, Ločnikar – GOL in Skrinjar – Ravne).

Komisija je svoje poročilo končala z ugotovitvijo, da so za izgubo v Kuwaitu odgovorni direktor IDT, direktor Inženiringa, član poslovodnega odbora za tujino in predsednik poslovodnega odbora. Odgovornost ni bila kvalitetno razmejena in ni zajela vseh delavcev.

V razpravi so sodelovali še delegati iz GE Maribor, SPO in Inženiringa in med drugim podčrtali, da je kuwaitška epizoda velik spodrslijaj za Gradis, da bo treba o odgovornosti spregovoriti bolj kritično in da je še vedno vprašljivo, kako visoka bo izguba, saj finančnega obračuna še dolgo ne bo.

Delegati so na koncu postavili naslednje zahteve: ker je področje Gradisovega nastopa v tujini že nekaj let neurejeno, daje se nezaupnica Inženiringu, predvsem delavcem v sektorju investicijskih del v tujini, z zahtevo, da le-ti v bodoče ne smejo delati na podobnih projektih v tujini; obvezno je treba izpeljati diferenciacijo odgovornosti delavcev v tozdu Inženiring, na koncu pa so zadolžili vodstvo delovne organizacije, da pripravi ustrezne reorganizacijske in kadrovske ukrepe za takojšnjo sanacijo razmer v Inženiringu tako, da bo v bodoče vodstvo delovne organizacije lahko takoj preprečilo ponovitev podobnih situacij s pravočasnim ukrepanjem.

Poročilo o finančni situaciji projekta Barbariga pri Pulju je podal **Željko Petovar**. Gradis (tozdi Koper, Celje, Ravne in Maribor) se je,

skupaj z drugimi članicami poreške poslovne skupnosti Euroturist, lotil gradnje prve faze turističnega naselja Barbariga.

Dela so bila končana z zamudo, tennični pregled pa zaradi pomanjkanja vode še ni bil opravljen. Problem pa je nastal zato, ker je bila pri gradnji prve faze Barbarige, zgrajena kompletna infrastruktura, tudi za drugo, tretjo in četrto fazo, teh stroškov pa investitor sedaj noče priznati in jih prenaša in deli na naslednje tri faze, v tem času pa so stroški ostali nepokriti.

Drugo fazo naj bi pričeli graditi novembra letos. Izhodiščna cena je 945.000 dinarjev za kvadratni meter. Ker je 80 odstotkov stanovanjskih enot v Barbarigi prodanih v Sloveniji, sta se Gradis in Euroturist dogovorila, da bo eno prodajno mesto tudi v Gradisu. Prodaja druge faze naj bi se pričela v kratkem.

Miro Primorac iz GE Maribor, ki je bila udeležena pri gradnji prve faze Barbarige, je naše delo komentiral takole: »Polomu Inženiringa v tujini (Kuwait), je enak polom v Barbarigi, kjer ima Gradis nepriznanih stroškov iz naslova gradnje kompletne infrastrukture v višini 1,63 milijarde dinarjev.«

Delegati so poročilo o finančnem stanju na projektu v Barbarigi vzeli na znanje, z upanjem, da bomo neplačane stroške le poplačali pri gradnji drugih faz Barbarige.

Poročilo o poslovanju tozda Kovinski obrati Ljubljana je podal **Pavle Lah** gospodarsko-finančni pomočnik direktorja tozda KO Ljubljana. Vzroke za izgubo v višini 325,5 milijona dinarjev je ločil na subjektivne in objektivne. (Ker imamo v Kovinskih obratih Ljubljana tokrat daljši prispevek na 6. strani, teh vzrokov tukaj ne bomo ponavljali.)

Delavski svet je poročilo o poslovanju Kovinskih obratov Ljubljana vzel na znanje, s tem, da bo spremljal uresničevanje predsanacijskega programa v Kovinskih obratih Ljubljana.

Na koncu je podpredsednik PO Gradisa **Karel Schwarzbartl** seznanil delegate delavskega sveta o zapadlih menicah Agrokomerca, ki jih je imel Gradis. Imeli smo pet takšnih menic v skupni vrednosti nekaj manj kot 45 milijonov dinarjev in ker jim je rok zapadel, so vse bile protestirane.

9. seja odbora za načrtovanje in delitev dohodka

Rebalansi gospodarskih načrtov

Člani odbora za načrtovanje in razporejanje dohodka so se na začetku 9. redne seje, ki je bila 29. septembra, seznanili s poročilom o poslovanju DSSS v prvem polletju. Prispevki tozdov trenutno pokrivajo vse stroške DSSS. Spremembe gospodarskih načrtov tozdov za letošnje leto ob sedanjem rebalansu pa niso tolikšne, da bi bil potreben tudi rebalans gospodarskega načrta 87 DSSS.

Gradisov tozd Inženiring ima v obdobju januar–avgust 1987 izgubo v višini 46,6 milijona dinarjev. Izguba je nastala po mnenju Inženiringa zaradi izpada prihodka iz naslova storitev tozdom in storitev delovnim enotam v tujini ter zaradi večje inflacije od načrtovane. Odbor za načrtovanje pa se ni strinjal s predlaganim rebalansom in sklenil, da je potrebno povečati prispevek tozdov za Inženiring zaradi povečanih stroškov iz naslova storitev delovni organizaciji. Ti stroški bodo večji tudi zaradi skupnega predstavnštva v Beogradu, ki ga bodo odprli sredi letošnjega oktobra.

Člani odbora so se seznanili tudi z analizo poslovanja delovne organizacije v prvi polovici leta. Po razpravi so sprejeli sklep, da predlagajo delavskemu svetu delovne organizacije, da ta sprejme dopolnitev gospodarskega načrta delovne organizacije za leto 1987. Dopolnitev je potrebna zaradi uskladitve gospodarskega načrta z novimi zakoni in določili družbenega dogovora.

Na naslednji seji pa bo odbor pod posebno točko obravnaval možnost za različno akontacijsko vrednost točke v Gradisu. Možnost odstopanja za približno 10 odstotkov navzgor ali navzdol bi po mnenju delegatov stimulatивно vplivala na poslovanje tozdov.

M. M.

Tudi na tekmovanju je pomembna usklajenost med žerjavistom in signalistom. Gradisovci med nastopom v Sarajevu.

Ocenjevalne komisije so vestno opravile svoje delo, a je kljub temu bilo veliko pripomb, prigovorov in pritožb.

19. srečanje in proizvodno tekmovanje gradbenikov Jugoslavije

Žerjavisti Gradisa drugi, zidarji pa četrti

Se še spomnite našega republiškega proizvodnega tekmovanja gradbenikov na Otiškem vrhu pri Dravogradu, ki je bilo 6. junija? Gradisovci med zidarji in žerjavisti, med tesarji delavci Konstruktorja, med železokrivci Stavbarjevi delavci in med odrarji delavci Ingrada – to so bile zmagovalne ekipe, najboljši slovenski gradbinci, ki so, kot že tolikokrat doslej dokazali in pokazali kaj znajo in zmorejo.

In prav tej najboljši, skupaj z montažerji, so zastopali Slovenijo v Sarajevu, kjer je bilo 2. in 3. oktobra 19. zvezno srečanje in proizvodno tekmovanje gradbenih delavcev Jugoslavije. Zbrane so bile zmagovalne ekipe z vseh republik in pokrajinskih proizvodnih tekmovanj. Manjkali so edino gradbeniki Črne gore, kajti prav oni so se prvi znašli v primežu družbeno gospodarskih težav – pravzaprav jih skoraj ni več, saj so prav gradbeniki iz Titograda prvi spoznali kaj pomeni stečaj v gradbeništvu.

Kot nekakšna uteha temu je bil predsednik jugoslovanskih sindikatov, Zvonimir Hrabar, ki je s svojim svečanim govorom odprl letošnje zvezno srečanje in tekmovanje. Poudarke iz govora objavljamo posebej na 2. strani. Lepo je povedal, da ni več časa za analize in razprave. Potrebno se bo konkretno lotiti reševanja družbeno gospodarskih problemov, ki jih delavci vse bolj čutijo.

Razumeli smo ga, da je to resnično iskreno prizadevanje za reševanje problemov in tako je dejal v pogovoru z novinarji tudi Miloš Žorić, predsednik zveznega odbora sindikata gradbenikov. Namreč, da se sindikati, še posebej gradbeni zavedajo, da je položaj več kot 750 tisoč jugoslovanskih gradbenikov kritičen. In vendar so vse akcije v prihodnje odvisne od – vlade. Še tako velika in močna prizadevanja so zaman.

V Sarajevu, na Ilidži, smo se zbrali in ko smo poslušali prisego udeležencev letošnjega proizvodnega tekmovanja, smo nehote pomislili, da

bo letos drugače. Morda. Namreč, da bo od moralnih zmag le ostalo nekaj. In kot so pokazali dogodki je bilo vse po starem. Namreč nič več ni pomenila moralna zmaga, biti najboljši med boljšimi. Nič več ni pomenilo geslo o pomenu sodelovanja in ne zmage, pa čeprav smo bili v olimpijskem središču. Še enkrat smo lahko spoznali, da gre tudi tokrat za nerazumljiv prestiž, za tekmovanje za točke, medalje, pokale. Pa to ni nič čudnega, saj je za gradbenike značilno, da se ne znajo dogovoriti za sožitje. Niti na domačem tržišču, še manj v tujini.

Že prvi dan, petek popoldan, po napornem potovanju, so se ekipe pomerile v tekmovanju SLO: teku na 100 metrov, skoku v daljavo, metanju bombe v bilj in streljanju z zračno puško.

Sobotno tekmovanje je bilo rastreseno na štiri, med seboj zelo oddaljenih lokacijah Sarajeva in popoldanski ogled olimpijskih terenov Igmana in Bjelašnice se je spremenil v pogovore o temu, da so v resnici takšna tekmovanja, v takšni obliki, postala preživela. Lahko uporabimo besedico »ikonografija socrealizma«?

Tovariško srečanje v pretesni jedilnici hotela Terme na Ilidži se je spremenilo skoraj v kaos in pomagalo ni niti kolo, saj so komisije za pritožbe delale do zadnjega trenutka. Čemu in zakaj? »Slovenska reprezentanca«, kot smo se imenovali, smo bili bolj ob strani in ker ni bilo prostora smo dobili mizo v – recepciji.

Videli smo Sarajevo. Še vedno je bolj ali manj lepo. Tisti, ki so se

znašli so navezali znanstva in prijateljstva, drugi so preživeli lepe trenutke v vabljivi Baščaršiji. Pred zveznim, jubilejnim srečanjem prihodnje leto v Vojvodini pa se bo potrebno pošteno dogovoriti. Kako in kaj naprej, kajti takšne manifestacije so preživle.

Rezultati tekmovanja v SLO:

Tek na 100 metrov: Srbija, Vojvodina, Slovenija, BiH, Hrvaška, Makedonija, Kosovo

Skok v dalj.: Srbija, Slovenija, BiH, Makedonija, Hrvaška, Vojvodina, Kosovo

Metanje bombe v cilj: Makedonija, Vojvodina, Srbija, Hrvaška, Slovenija, BiH, Kosovo

Streljanje z zračno puško: Hrvaška, Vojvodina, BiH, Slovenija, Kosovo, Srbija, Makedonija

Skupna razvrstitev ekip v SLO: Srbija (52 točk), Vojvodina (49), Slovenija (44), BiH (43), Hrvaška (42), Makedonija (42), Kosovo (30)

Rezultati 19. proizvodnega tekmovanja:

Zidarji: 1. Srbija, 2. Hrvaška, 3. BiH, 4. Slovenija (Gradis), 5. Makedonija, 6. Vojvodina, 7. Kosovo

Tesarji: 1. BiH, 2. Hrvaška, 3. Srbija, 4. Vojvodina, 5. Slovenija (Konstruktor), 6. Makedonija, 7. Kosovo

Železokrivci: 1. Srbija, 2. Makedonija, 3. Vojvodina, 4. BiH, 5. Slovenija (Stavbar), 6. Hrvaška, 7. Kosovo

Odrarji: 1. Hrvaška, 2. BiH, 3. Slovenija (Ingrad), 4. Srbija, 5. Vojvodina, 6. Makedonija, 7. Kosovo

Žerjavisti: 1. Hrvaška, 2. Slovenija (Gradis), 3. BiH, 4. Makedonija, 5. Srbija, 6. Vojvodina, 7. Kosovo

Keramičarji: 1. Makedonija, 2. Slovenija (Gradbeni finalit), 3. Srbija, 4. Vojvodina, 5. Kosovo, 6. BiH, 7. Hrvaška

Slikopleskarji: 1. Srbija, 2. Hrvaška, 3. Makedonija, 4. Slovenija (Gradbeni finalist), 5. Vojvodina, 6. BiH, 7. Kosovo

Monterji centralnega ogrevanja: 1. Slovenija (IMP), 2. BiH, 3. Hrvaška, 4. Kosovo, 5. Vojvodina, 6. Makedonija, 7. Srbija

Monterji vodovodnih instalacij: 1. Hrvaška, 2. Srbija, 3. Vojvodina, 4. BiH, 5. Makedonija, 6. Slovenija (Cevovod)

Elektroinstalaterji: 1. BiH, 2. Vojvodina, 3. Makedonija, 4. Srbija, 5. Slovenija (SCT), 6. Hrvaška

Skupne razvrstitve ekip na 19. proizvodnem tekmovanju: 1. Hrvaška, 2. Srbija, 3. BiH, 4. Slovenija, 5. Makedonija, 6. Vojvodina, 7. Kosovo

Besedilo: Brane Šalamon
Slike: Cveto Pavlin

Gradisovi zidarji so bili četrti.

40. jubilej gradbene enote Ravne na Koroškem

»Na svoje objekte smo ponosni!«

Gradisov tozd GE Ravne na Koroškem v letošnjem letu dopolnjuje 40. leto gradenj raznovrstnih objektov po vseh koroških občinah. Okrogli jubileji majo biti ponekod bučni, Gradisov na Ravnah – tako so nam povedali – pa prav gotovo ne bo, čeprav jubileja le ne bodo povsem prezrli. Stekle so tihe priprave na skromno slovesnost, o tem kaj se bo vse dogajalo bomo lahko še brali, kot je ob jubilejih v navadi pa se zdaj malo pomudimo pri prehojeni poti v štirih desetletjih – zrcalo te poti je pravzaprav podoba kraja z okolico ter tudi dislocirani objekti. Kje vse jih ne najdemo!

Iz razpoložljivih virov povzema mo, da segajo prvi zametki ravenškega kolektiva Gradis v leto 1945, ko se je začela obnova poškodovane elektrarne. Večja skupina delavcev je delo zastavila v Dravogradu...

Spomladi 1947. leta je bila formirana enota v Guštanju, današnjih Ravnah. Okoli 160 delavcev je dobilo nalogo, da obnovijo železarno. Prav Železarna Ravne je potem omogočala razvoj kraja in temu razvoju tudi diktirala tempo. Gradisov tozd na Ravnah je razen nekaj manjših objektov zgradil vse tisto, kar danes predstavlja industrijski kompleks Železarne Ravne, zraven pa še večino objektov v tej in sosednjih občinah: industrijske hale in poslovne zgradbe, stanovanjske objekte, šole, ceste, mostove, športne objekte in tako naprej.

Stanovanjska gradnja je sprva doživljala razmah na Čečovju. Tu so tekom let zrastle bloki, stolpnice in vrstne hiše, Trgovski dom, Dom železarjev, samski dom za delavce in učence v gospodarstvu. Za starim gradom je bil zgrajen športni park Fužinar, stadion z Domom telesne kulture (s plavalnim bazenom) ter na bližnjem pobočju smučišče z vlečnico. Omenili bi še gimnazijo in trgovino Nama...

Stanovanjska gradnja se je nadaljevala na planoti Javornik, v stanovanjskem naselju pa je v stolpnica in blokih prek 1.000 stanovanj. Tod je tudi osemletka »Ravenski jeklarji«, ki v tem času dobiva novo streho, z njo pa tudi še eno etažo...

Investitorju Rudniku Mežica je ravenški tozd Gradisa postavil topilnico, rafinerijo, razširil flotacijo, zgradil vrsto pomožnih objektov ter poskrbel za obnovo starih.

V Črni na Koroškem je delo tozda hotel Planika ter osemletka, osemletka je bila zgrajena tudi v Prevaljah, tam pa so se gradila tudi stanovanja in industrijske hale za Instalaterja ter Tovarno lesovine in lepenke.

Po dolini je delo tozda cestni odsek Poljana-Holmec, tudi Ravne-Kotlje, mostovi čez reko Mežo od Dobje vasi do Črne, v Dravogradu most prek Drave ter mostovi prek

Mislinje proti Slovenj Gradcu. V Slovenj Gradcu so bili grajeni objekti za Tovarno usnja, Lesno v Pamečah, Zdravstveni dom, Nama, Ekonomski šolski center, osemletka in še drugi objekti.

Iz Raven proti Mariboru so med pomembnejšimi objekti hala na Muti ter v Spodnji Vižingi industrijske hale za Lesno, zgrajen pa je bil tudi zelo zahteven cestni odsek od Radelj do državne meje.

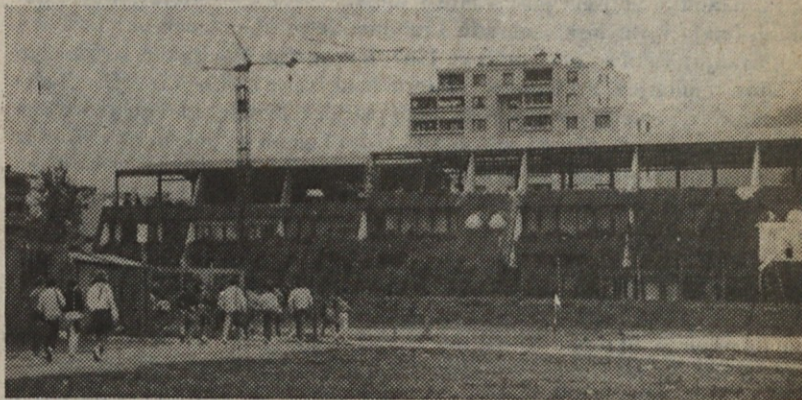
Kadarkoli ni bilo mogoče polno zaposliti svojih zmogljivosti v bližnji okolici, je bilo treba najti delo zunaj regije. Ravenčani so ga našli v Mariboru, Celju, na Kozjanskem, na Dolenjskem, Primorskem in na Gorenjskem, njihove skupine so pozimi gradile ob morju ter tudi v republikah BiH, Črni gori in Makedoniji. Nekaj delavcev je z Gradisom delo tudi v tujini.

Gradisov sedež na Ravnah je v Dobji vasi, v bližnjem Logu pa so pred leti uredili sodobno bazo z betonarno, železokrivnico, tesarskim obratom in deponijo materialov. Skupna površina baze zavzema skoraj 3,5 hektarja.

V Dobji vasi je blizu upravne zgradbe tudi naselje z zmogljivostjo 240 ležišč. Sredi naselja je tudi sodobna kuhinja z delavsko menzo. Tozd Ravne pa ima samski dom zmogljivosti 68 ležišč tudi v Slovenj Gradcu.

Tekom let so za svoje delavce kupili prek 70 družinskih stanovanj, v težkih časih pa razmišljajo o tem, da bi naselje še razširili in z zgraditvijo manjšega bloka v svojem obstoječem naselju poskrbeli še za nekaj nujnih primerov. Z dovoljenji verjetno ne bi bilo težav – vprašljiva so sredstva, ki jih v panogi kot posledici krize v družbi primanjkuje in standard zaposlenih najbolj pada prav gradbenim delavcem.

V 40-letnem obdobju so Gradisovci z Raven vedno znali prisluhniti željam in potrebam kraja, občine, regije. Dobili so številna priznanja investitorjev za solidno opravljeno delo, s svojo samoupravno organiziranostjo in delegatsko aktivnostjo pa so tudi drugače, ne zgolj fizično, pripomogli k skupnemu napredku.

Dvig za nadstropje in ureditev strehe na šoli Koroški jeklarji.

Naj strnemo tale naš (grobi) pregled prehojene poti z občutki marsikaterega izmed starejših delavcev, ki bolj sami zase kot naglas, razmišljajo o današnjem času in perspektivi gradbeništva približno takole: »Po vojni smo nosili levji delež pri obnovi domovine. Oko zaobseže številne objekte – in na te smo ponosni. Tudi nam ni žal, da smo imeli take poklice in se zaposlili pri Gradisu. 'Inventura' pa vendarle pušča grenak priokus: pokojnine gradbe-

nih delavcev so med najnižjimi, mnoge doleti predčasna invalidska upokojitev, med mladimi za gradbene poklice ni zanimanja, perspektive ni...«

Je to kazen, ker so z voljo in elanom vsa leta gradili objekte, za katere se je kasneje izkazalo, da niso bili vsi ekonomsko utemeljeni?

Kakorkoli že, Gradisovci so na svoje objekte ponosni in pri tem ostaja!

G. Bernot

Ravne strehe se na Ravnah niso najbolje obnesle

Bloki dobili streho

Gradnja najnovejših blokov na Javorniku se je začela že lani. V nizu v obliki črke »L« so štirje bloki, v prva dva, v katerih je 64 stanovanj, so se stanovalci vselili avgusta. Takrat se je gradnja preostalih dveh blokov šele dobro začela.

Bloki imajo razen kleti pritličje in po štiri nadstropja, od prej zgrajenih pa se razlikujejo že na prvi pogled – nad zadnjim nadstropjem se dviga dvokapna rebrasta aluminijasta kritina, podprta z leseno konstrukcijo. Izvedba omogoča kasnejšo preureditev podstrehe v dodatna stanovanja, zraven pa rešuje vse bolj neprijeten problem na Ravnah – zamakanje streh. Donedavna je namreč veljala za Ravne zahteva, da morajo biti strehe ravne.

Projektant omenjenih blokov je Gradisov ljubljanski tozd Biro za projektiranje, investitor pa Samoupravna stanovanjska skupnost Ravne na Koroškem.

Gradnja napreduje v roku in brez kakšnih večjih posebnosti ali težav. Stanovanja v gradnji morajo biti dokončana do prihodnjega poletja in tudi bodo, so nam povedali na gradbišču.

G. B.

V novem nizu B 1-4 na Javorniku bo preko 100 stanovanj.

Velike težave Kovinskih obratov Ljubljana

Vloženi ogromni napor za premagovanje težav

Po nekoliko boljšem poslovanju v lanskem letu v primerjavi s predlanskim, imajo v Kovinskih obratih Ljubljana letos ponovno velike težave v poslovanju. Tako so prvo polletje 1987. leta zaključili z izgubo v višini 325 milijonov dinarjev. Pri Gradisovi Interni banki so se zadolžili za 3,56 milijarde dinarjev, samo za obresti so do sedaj plačali 1,25 milijarde, do konca leta pa jih bodo morali plačati še eno milijardo. Izgubo so pokrili predvsem iz sredstev, ki bremenijo revalorizacijske prihodke, ostanek pa iz sredstev rezervnega sklada na nivoju delovne organizacije in lastnega rezervnega sklada.

Posebna komisija, ki jo je imenoval delavski svet Kovinskih obratov, je ugotovljala vzroke te izgube in sestavila program ukrepov, ki naj privedejo tozid iz težavnega položaja. Vzroke za težave v poslovanju je ločila na take z objektivno naravo in na subjektivne vzroke. Objektivni vzroki so seveda bolj problematični, kajti nanje delavci v Kovinskih obratih nimajo vpliva.

Najhujša taka težava je vsekakor pomanjkanje naročil, predvsem na domačem trgu. Na njem je prodaja kar za 23 odstotkov manjša od načrtovane. Zaradi slabše likvidnosti so morali najemati drage kratkoročne kredite. Prav tako se nenehno draži reprodukcijski material, cene končnih izdelkov pa so običajno dogovorjene. Slaba je tudi kvaliteta materiala, ki ga uporabljajo za svoje izdelke, kar ima najbolj neugodne posledice na zahtevnih tujih trgih.

Zaradi tega razlogov so stroji premalo izkoriščeni, pa tudi proizvodni program je za naše tržišče, v katerem je mnogo motenj, preozek. Kovinski obrati Ljubljana so v letošnji prvi polovici leta izvozili izdelkov za skoraj trikrat tako visoko vsoto kot v enakem lanskem obdobju (230 milijonov dinarjev v primerjavi s 81 milijoni), tako da se je sedaj delež izvoza v celotnem prihodu povečal iz 2 na 8,5 odstotkov. Toda v tujini dosejajo nižje cene kot je proizvodna vrednost izvoženega blaga. Celoten prihodek pa jim zmanjšujejo tudi novi predpisi o revalorizaciji družbenih sredstev.

Komisija je ugotovila tudi več subjektivnih vzrokov za težak položaj v tozdu, med njimi so premajhna odgovornost za nedosežene rezultate, težava zaradi velike fluktuacije delovne sile, predvsem pri vodilnih delavcih, alternativni programi proizvodnje niso bili pravočasno razviti, investicijska vlaganja v novo tovarno so bila premalo učinkovita.

Komisija je na osnovi opisanih ugotovitev sprejela vrsto ukrepov, ki naj bi pomagali Kovinskim obratom iz težavnega položaja. Tako bodo v obratu povečali fizični in vrednostni obseg prodaje in temu prilagodili tudi proizvodnjo, znižali bodo

zaloge reprodukcijskega materiala ter povečali obseg storitvenih dejavnosti. Zadali so si nalogo, da znižajo rast materialnih stroškov pod rast celotnega prihodka. Za doseganje teh ciljev je potrebno kadrovske okrepiti Kovinske obrate in si pridobiti strokovno pomoč delovne organizacije Gradisa. Dosledno bodo uveljavili nagrajevanje po delu. Komisija je tudi določila nosilce posameznih programov in roke za njihovo uresničitev.

Težave v poslovanju in opisan sanacijski program so bile tudi teme razgovorov s predstavniki občine Ljubljana Moste-Polje, vendar tudi tako niso mogli priti dosti dalje od ugotovitve, da je v krizi praktično cela kovinska industrija, še posebej pa tista, ki proizvaja opremo za gradbeništvo. Da so težave predvsem objektivne narave, se pravi, povezane s celotnim jugoslovanskim gospodarskim položajem, dokazujejo tudi neposredni konkurenti Kovinskih obratov, ki vsi iščejo alternativne programe svoji redni dejavnosti.

Kovinski obrati Ljubljana so še relativno uspešni, kar dokazuje podatek, da so lansko leto prodali 48 betonarn od 61., koliko jih je bilo prodanih v Jugoslaviji, letos pa so jih prodali 10, vsa ostala konkurenca skupaj pa le tri.

Vsekakor morajo Kovinski obrati, ne glede na sedanji težak položaj in nezavidljive izglede v (bližnji) prihodnosti, svoje poslovanje prilagoditi ekonomskim zakonitostim trga,

to pa pomeni znižati stroške proizvodnje do take mere, da bodo konkurenčni tudi v tujini, svoj izbor izdelkov pa prilagoditi, oziroma prilagajati zahtevam kupcev.

Pri reševanju težavnega položaja pričakujejo v Kovinskih obratih več pomoči od delovne organizacije. V tem trenutku bi jim zelo koristil odlog odplačil obresti za leto dni, da bi jim tako ostalo vsaj nekaj sredstev. Želijo si tudi, da bi jim Gradisovi tozidi omogočili, da bi več delali za njih, čeprav zaradi večjih stroškov ne morejo biti konkurenčni obrtnikom in manjšim delovnim organizacijam. Upajo tudi na več pomoči pri razvoju alternativnih programov in pa na pomoč pri pridobivanju deficitarnih kadrov, ker brez njih svojih programov ne morejo uresničiti.

Seveda v Kovinskih obratih že vrsto let iščejo izhode iz krize. Na letošnjo veliko aktivnost pri pridobivanju del kaže tudi razmerje med lanskimi in letošnjimi ponudbami v tujini. Te so tudi strokovno zelo obdelane, samo v juliju in avgustu letos so poslali v tujino ponudb za 6 milijard dinarjev.

Za nekaj bodočih let ne upajo računati na večje serije, zato iščejo izhod v individualnih delih. Razvijajo tudi nove proizvodne programe, tako na primer manjše delovne priprave, kot so prevozne betonarne in briketirne naprave manjših kapacitet.

Položaj bi bil gotovo še težavnejši, če Kovinski obrati Ljubljana ne bi uspešno sodelovali z nemškim podjetjem Wacker in to že 25 let. Tako so z njegovim sodelovanjem razvili vibro ploščo DPS (za manjša vibracijska dela, kot je utrjevanje

zemljišč). Predstavili so jo tudi na letošnjem jesenskem Zagrebškem velesejmu, kjer je bilo zanjo precej zanimanja, toda na žalost predvsem informativne narave, ker se že močno pozna upad kupne moči.

Kovinski obrati imajo tudi servise za Wackerjeve stroje, za to podjetje pa delajo tudi posamezne sklopne stroje. Želijo si še povečati obseg sodelovanja, vendar je tudi Wackerjevo tržišče že precej nasičeno.

Pred kratkim so podpisali kooperacijsko pogodbo še z enim nemškim podjetjem, z firmo Wirtgen, pogodba je sedaj na potrjevanju na Gospodarski zbornici. Z nemško pomočjo bodo izdelovali hladne freze za posnemanje asfalta, že naslednje leto naj bi vrednost sodelovanja znašala 600 tisoč mark.

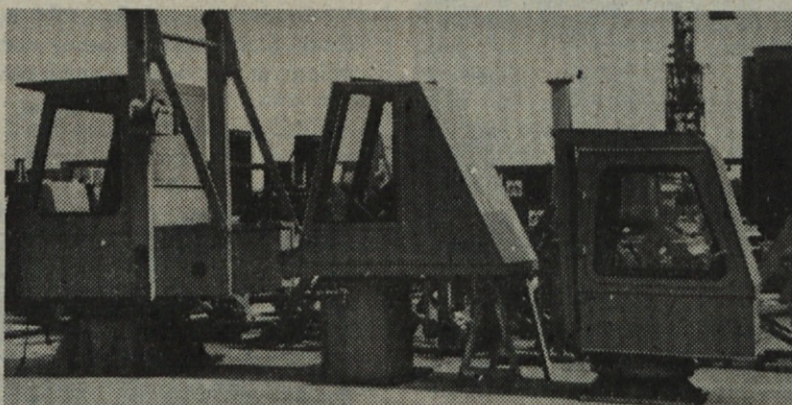
Preko Slovenijalesa so poslali na Kitajsko ponudbo za napravo za pregled mostov v vrednosti 470 tisoč dolarjev. Upajo tudi, da bodo po odprtju Gradisovega predstavništva v Beogradu lahko bolje obdelovali jugoslovanski trg s tem, da bodo pravočasno prihajali do informacij, jih lahko hitro obdelali in ustrezno ukrepali.

V Kovinskih obratih ne zanemarijajo razvoja njihovega osnovnega izdelka – betonarn, kljub temu, da njihova prodaja pada. V razvoju betonarn so ogromno naredili, vložili veliko denarja, znanja in tudi dela zunanjih institucij. Kmalu bodo dosegli vse pogoje, ki jih bo zahteval novi zakon o betonu, to je elektronsko registracijo vseh podatkov o betonu že v betonarni. Delajo pa tudi na projektu popolnoma računalniško vodene betonarne, ki jo omogoča tudi že njihov sedanji sistem in ki jo bo mogoče vključiti v enoten večji sistem betonarn.

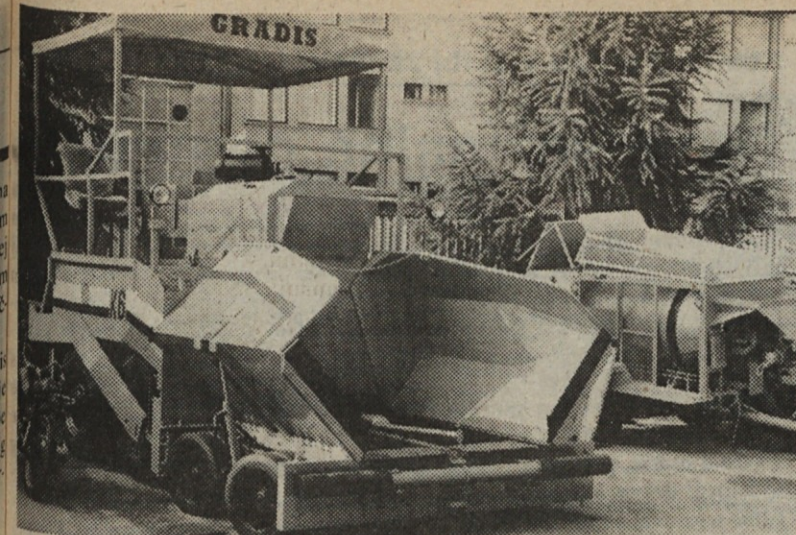
V Kovinskih obratih vsaj za nekaj naslednjih let niso optimisti. Menijo, da bo Gradisu težje kot je sedaj, ker razen dolenske ceste in gradnje savskih elektrarn nič ne kaže na kakšno večja dela.

S svoje strani se bodo gotovo potrudili, da bi našli vse optimalne rešitve za premagovanje sedanjega težkega položaja, toda njihova usoda ni odvisna le od njih samih, temveč tudi od Gradisa, še bolj pa od (vse bolj) negotovih razmer v jugoslovanskem gospodarstvu kot celoti.

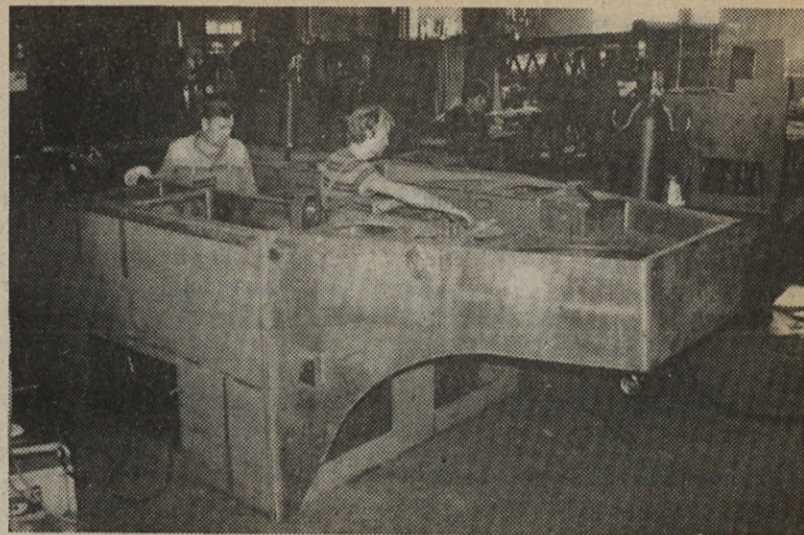
M. M.

Da kupna moč na jugoslovanskem tržišču pada, dokazujejo tudi dokončani izdelki, ki se kopičijo na dvorišču Kovinskih obratov.

V Kovinskih obratih se dogovarjajo za izvoz večjega števila finišejev v tujino. Ob njem je stroj za reciklažo asfalta.

V sodelovanje z nemško firmo MBU izdelujejo v Kovinskih obratih gumi valjerje. Nemški kupci so zelo zahtevni, tako da morajo biti ogrodja, ki jih izvozijo, zelo natančno narejena.

Kovinski obrati Maribor prodajajo vse več v tujino

Potrebno je najti pravo pot do kupcev

Razširitev proizvodnega programa Gradisovih Kovinskih obratov v Mariboru tudi na izdelke, ki niso vezani na gradbeništvo in še ožje, v cestogradnjo, se je izkazala za pravilno. Kupcev osnovnih izdelkov, to je asfaltnega ali »črnega« programa je v Jugoslaviji vedno manj, tržišče za dodatni, izvenserijski program, pa je še dovolj odprto. Tudi s prodajo v tujino je podobno, le da tam gradnja in obnova cest ni zastala, le konkurenca proizvajalcev asfaltnih opreme je velika, kupci pa zato zelo zahtevni. Tako je tudi tam lažje uspevati z izvenserijskimi izdelki po naročilu.

»Del domačega trga je za nas že zaprt«, je povedal direktor tozda **Rajko Purnat**. »Tako je prodaja v Črno goro, Makedonijo in na Kosovo praktično popolnoma zastala, zapira pa se tudi trg v Bosni in Hercegovini. V te republike in pokrajino smo včasih prodali velik del naše proizvodnje, sedaj pa nimajo sredstev za nove nakupe. Ta izpad prodaje bi morali nadoknaditi z izvenserijsko proizvodnjo in izvozom.

Za našo izvenserijsko proizvodnjo, kot so razne sušilnice, mešalnice in sežigalne naprave, obstaja dovolj širok trg. Letos smo eno sežigalno napravo izvozili v Sovjetsko zvezo. To so tudi večji objekti in z njimi več zaslužimo. Za njihovo prodajo doma bi morali intenzivno in načrtno obdelovati tržišče, kar pa seveda ne zmoremo sami.

To delo naj bi po dogovoru opravil za nas Gradisov Inženiring in nam s prodajo tega programa zagotovil letos okoli 20 odstotkov dohodka. Vendar dela ni opravil, zato bomo navezali stike z drugimi inženirskimi hišami za plasma teh izdelkov in jim plačevali le za konkretna opravljena dela. Našega Inženiringa pa za nedelo ne bomo več plačevali.

S pomočjo raziskovalne skupnosti Maribor bomo poskušali še naprej razvijati ta naš dodatni program. Želimo si tudi, da nas vključijo v

razvojni program Maribor 2000. Denar za razvoj v Mariboru je in tudi Kovinski obrati se bi lahko pojavili kot nosilci nove tehnologije.

Razvoj proizvodnega programa na področju finišejev nam je v teh težkih časih čisto zastal, čeprav bi se morali že sedaj pripravljati na boljše razmere. Kljub težavam smo v zadnjem času zbrali še dovolj energije, da mislimo tudi na razvoj, pri katerem sodeluje tudi Gradisova Razvojni služba in univerza. Del sredstev prispeva tudi raziskovalna skupnost Slovenije.

Načrtovani izvoz celo presegamo, v prihodku naj bi zavzemal okoli 15 odstotkov, pa bo izgleda okoli 20. Uspešni smo tudi pri pridobivanju del v Gradisu, lani smo v okviru naše delovne organizacije dosegli 10 odstotkov dohodka, v prvi polovici letošnjega leta 25 odstotkov, ob koncu leta pa se bo gibal nekje pri 20 odstotkih. Računamo, da bo ob koncu leta premalo prihodka za približno 1 milijardo din, to pa je ravno izpadli delež pri izvenserijski proizvodnji. Če tega ne bi bilo, bi morali letos poslovati normalno.

Ta izpad prihodka bodo poskušali vsaj delno nadomestiti z dodatnim izvozom v Sovjetsko zvezo in na Češkoslovaško, če ga bodo le uspeli uredničiti še letos. Nasploh gledajo na sovjetsko tržišče z optimizmom.

Obdelujejo pa tudi nova tuja tržišča. Dogovarjajo se za prodajo malih finišejev v Bolgarijo, računajo na prodor s finišeji tudi na grški trg, vodijo pa tudi razgovore za izvoz na Poljsko preko Poljopreskrbe iz Zagreba. Seveda so to zaenkrat le dogovori, ki še ne prinašajo zagotovljenega uspeha.

Nekaj dohodka se nadejajo tudi od novega proizvoda, gumi valjarja (GV 180) za končno obdelavo asfalta na cestah prvega reda in avtocestah. Zanj je vladalo veliko zanimanje tudi na Zagrebškem velesejmu, zato upajo, da bodo še ta mesec sklenili pogodbo za prodajo nekaj teh strojev.

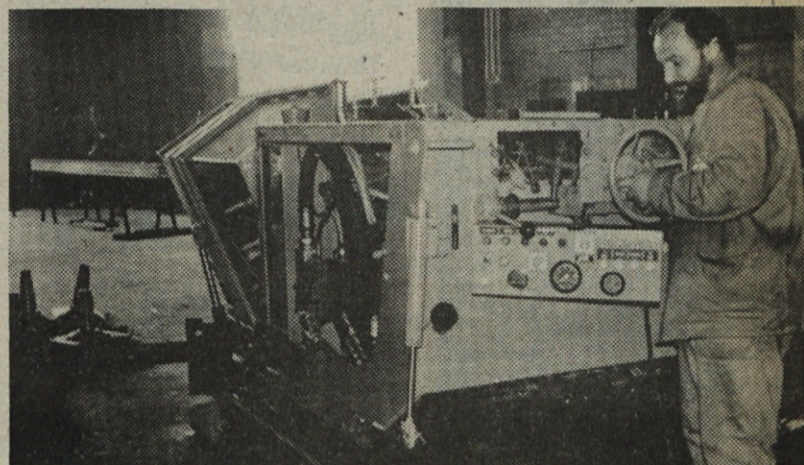
Kovinski obrati iz Maribora že dve leti sodelujejo z nemško firmo MBU pri programu reciklirnih strojev in gumi valjarjev.

Kooperacija je koristna za obe podjetji, Kovinski obrati na ta način dobijo potrebne uvozne elemente in devize (ki jih najbolj nujno potrebuje Strojno prometni obrat), firmi MBU pa je olajšan uvoz v Jugoslavijo.

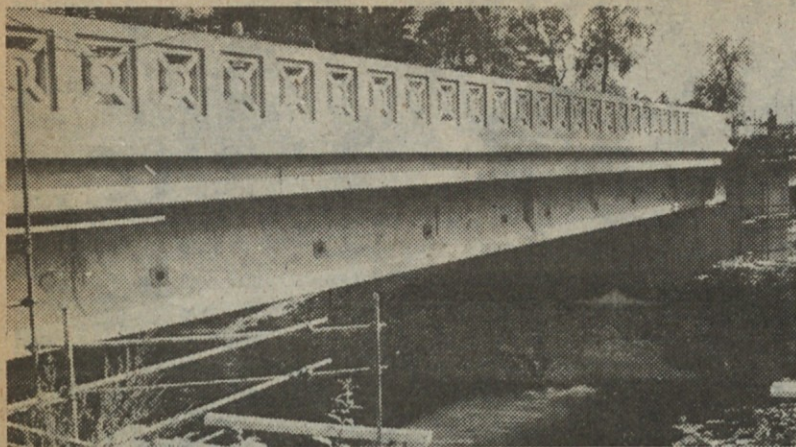
V Kovinskih obratih se trudijo, da bi obdržali letošnji visok nivo dela za Gradisove tozde. Menijo, da so se odnosi v delovni organizaciji le malo popravili in da so se tozdi malo bolj odprli drug drugemu. Največ opravijo obrtniških del, tako za tovarno glinice in aluminija v Kidričevem, za celjski in ravenski tozdi ter za Nizke gradnje.

»Kadrovske težave še imamo, vendar menim, da se bodo z večjo poslovno uspešnostjo in s tem večjimi osebnimi dohodki zmanjšale. S tako širokim proizvodnim programom ne bi smeli imeti težav, le pravo pot do kupcev moramo najti«, je za konec dodal Rajko Purnat.

M. M.

Janko Motaln pri delu na malem finišeju. Z njim polagajo asfalt na ozkih površinah, kjer so doslej taka dela morali opravljati ročno.

Fužinski most je ohranil značilnosti starega.

Fužinski most kaže svoj obraz

Veliko dodatnih del

Gradnja fužinskega mostu v Ljubljani gre proti koncu. Skoraj 100 metrov dolg in 15,8 metra širok most čez Ljubljanico že kaže svoj obraz, tako da bo v kratkem po njem že tekel promet.

Simbolični pričetek gradnje je bil 17. novembra lani, ko je Nuša Kerševan, predsednica Skupščine mesta Ljubljane položila temeljni kamen za novi most na Fužinah, ki naj bi nadomestil starega, katerega niso mogli porušiti prej, dokler ni bila postavljena premostitvena brv preko katere so speljali vse komunalne vode, ki peljejo na desni breg Ljubljanice. Šele takrat so stari most lahko zminirali. Bilo je to 5. februarja letos.

Gradbeno je most praktično končan, tako da delavci Gradbene ope-

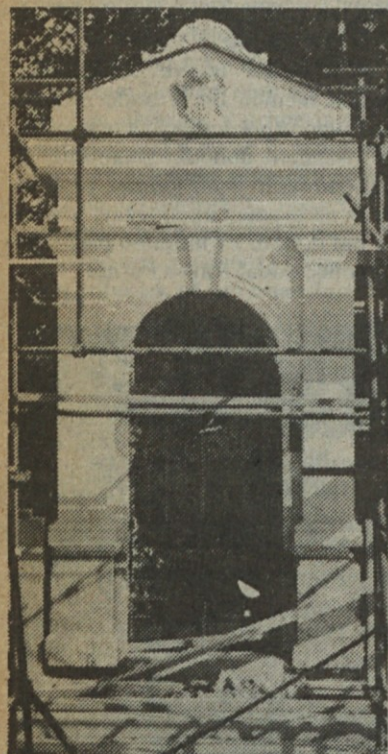
ratiye Ljubljana sedaj montirajo še svetilke, polagajo robnike za dovozne ceste na most, pripravljajo le-te za asfaltiranje, urejajo pločnike in vse druge, da bo most pripravljen za tehnični pregled, ki naj bi bil še ta mesec.

Umaknili so tudi še montažno brv in na most prenesli vse komunalne vode: elektriko, plin, telefon, vodo-vod in kanalizacijo in ravno v tej zaključni fazi je prišlo do novih želja. Zimo bo treba priključiti na nov vodovodni in kanalizacijski vod, na drugi strani pa naj bi ob parku fužinske graščine uredili veliko parkirišče, za katero projekti šele prihajajo. Na levi obali naj bi uredili tudi razgledno ploščad.

Kakorkoli že, nov most ohranja simbole in arhitekturne elemente starega. Tudi kapelica s starega mostu bo stala na prvotni lokaciji. Vozišče meri 7 metrov, na vsaki strani ima kolesarsko stezo široko 1,6 metra in hodnik za pešce širok 1,5 metra. Kolesarski stezi in poti za pešce bodo z varnostnim pasom ločene od vozišča.

Otvoritev je predvidena za 29. novembra.

C. P.

Kapelica stoji na novem mestu prav takšna in tam, kot je stala na starem mostu.

Kovinski obrati v skrbi za čistejšo okolje

Nova sežigalna naprava

Kovinski obrati iz Maribora so julija letos prodali v Sovjetsko zvezo sežigalno napravo za uničevanje odpadkov Inštituta za biokemijo v Puščini v bližini Moskve. Njihovi monterji so se že vrnili iz SZ po končani grobi montaži, ker stavba, kjer bo sežigalna naprava, še ni dokončana. Z montažo bodo nadaljevali takoj, ko bo to mogoče.

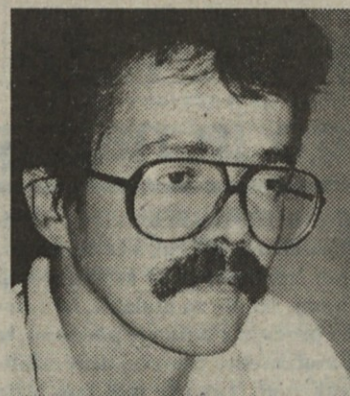
Nekaj več o tem je povedal Rado Oberleit, sedaj sicer vodja servisne službe, prej pa je ves čas sodeloval pri projektiranju sežigalne naprave: »Naprava, ki smo jo naredili za sovjetski inštitut, omogoča popoln sežig in razkuži-

tev odpadnega materiala, trdnega in tekočega, omogoča suho in mokro čiščenje dimnih plinov ter nevtralizacijo odpadne vode. S tem je zaščita okolja popolna.

Takšna tehnologija sežiganja je nova pri nas in v vzhodni Evropi. Prepričani smo, da je princip delovanja dober in da pomeni tudi nov korak pri zaščiti okolja. Napravo smo preizkusili tudi v Kovinskih obratih.

Z razvojem take sežigalne naprave smo začeli že leta 1978, omogoča pa sežiganje tudi zelo hlapljivih in eksplozivnih tekočin, primerna pa je tudi za sežiganje odpadnih olj. Naše preprostejše naprave take vrste že uporabljajo v bolnišnicah v Jugoslaviji, princip delovanja pa je enak. Prilagajali se bomo seveda tudi potrebam ostalih naročnikov, naprava to omogoča.«

M. M.

Rado Oberleit je sodeloval pri razvoju sežigalne naprave od vsega začetka.

Razširitev obale za sipke tovore v Luki Koper

Silos za glinico

Potem, ko so uspešno zgradili 60.000-tonski silos za žito v Luki Koper, so se delavci našega tozda GE Koper lotili gradnje še enega objekta v luki. Gre za 20.000-tonski silos za glinico in ploščad, oboje pa sodi v projekt razširitve obale za sipke tovore. Investitor te gradnje je tovarna glinice in aluminija (TGA) iz Kidričevega.

Silos bo stal na betonski plošči, ki se bo naslanjala na jeklene pilote, zabite v morsko dno. Večina od 76 vertikalnih pilotov je že zabitih, potem pa bodo zabili še 17 poševnih. Gre za pilote premera 812 milimetrov. Dodatno pa bo zabitih tudi 15 pilotov premera 508 milimetrov.

Temeljna plošča za silos, le-ta bo iz jekla, bo monolitna, ploščad pa bo montažna konstrukcija.

Pilote zabijajo do 53 metrov globoko, zabijanje pa je izredno zahtevno, saj zabijajo na območju že zgrajene obale za sipke tovore, ki prav tako stoji na pilotih, tako da obstaja nevarnost, da bodo pri zabijanju poševnih pilotov naleteli na že zabite pilote.

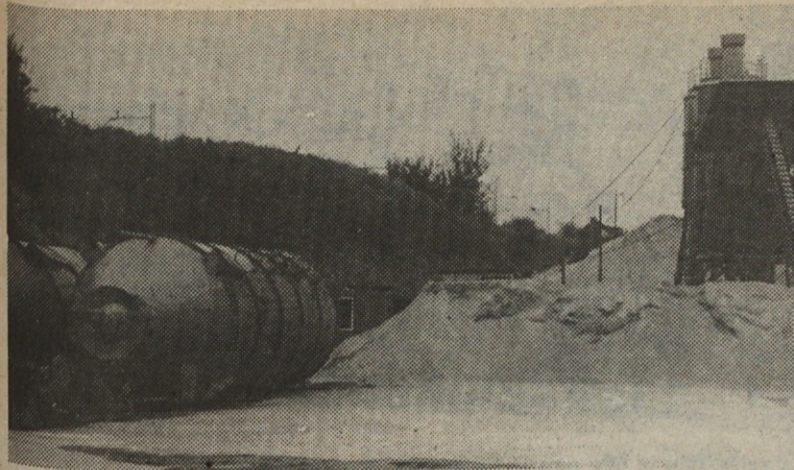
Rok za končanje del je konec letošnjega leta. Gradisovci z deli hiti-

jo, da bi omogočili izvajalcem, ki bodo postavili jekleni silos, da z deli prično čim prej.

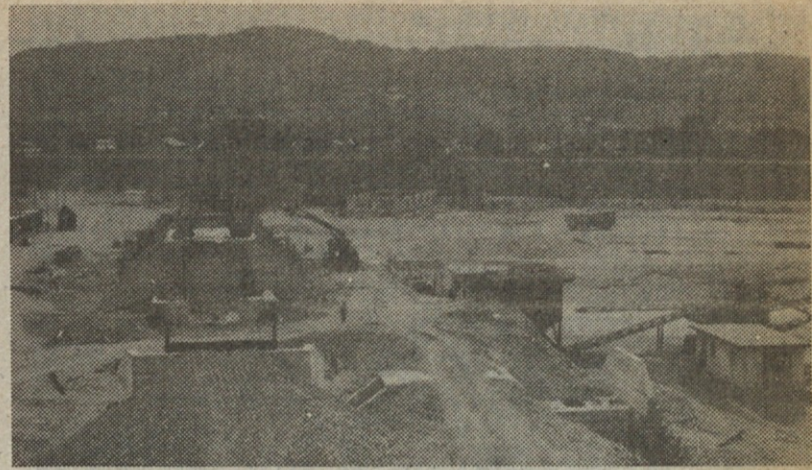
C. P.

Obala za sipke tovore, kjer zabijajo pilote za silosa za glinico, je precej natrpana.

V gramoznico ob Kratki-ulici so nizkogradčani že pripeljali dele betonarne. Zadaj desno mala »ročna betonarna«.

V Dogošah pa raste nov sodoben obrat za proizvodnjo betona...

Eni vztrajajo, drugi se temu čudijo, tretji pa se verjetno smeji

V Mariboru še peta Gradisova betonarna

V prejšnji številki Gradisovega vestnika smo v novicah iz »totega konca« napovedali prispevek o tem ali bodo v Mariboru gradisovci res postavili še peto betonarno, kljub temu, da je potreba po betonu le za eno, seveda sodobno betonarno. In kaj se je med tem časom spremenilo? Praktično nič. Pa začnimo od začetka.

V petek, 31. junija letos so na 11. seji delavskega sveta Gradisovega tozda GE Nizke gradnje sprejeli sklep, da »Zaradi neredne dobave betonov iz tozda Gradbene enota Maribor, ki povzročata nenehne motnje v poslovanju, delavski svet nalaga vodstvu tozda, da čimprej organizira postavitev lastne betonarne«.

Sklep je seveda vzbudil duhove v mariborskem delu Gradisa, pa tudi v Mariboru samem, saj se je bilo upravičeno bati, da bi zaradi teh navidezni nespornosti lahko prišlo do zakasnitve nekaterih pomembnih gradenj v Mariboru in okolici. Gradbena enota Maribor ima v obratovanju sedaj tri, res nekoliko tehnološko zastarele betonarne na Pobrežju in obratih v Dogošah. Skoraj tik pred pričetkom obratovanja pa je njihova nova najsodobnejša, lahko bi rekli vrhunec tehnologije na tem področju, betonarna v Dogošah.

Toda sklep je sklep in po našem samoupravnem sistemu ga je potrebno realizirati, zato so nizkogradčani iz gradbišča v Kidričevem prepeljali betonarno in jo, med tem, ko poročamo, že pridno postavljajo.

Kaj menijo o tem v tozdu GE Nizke gradnje?

Zvone Zemljič: »Žal mi je, ker je sklep tako oblikovan. Sestavili so ga drugi ne jaz, čeprav zelo dobro poznam to problematiko. Da postavljamo svojo betonarno ni vzrok v tem,

da ne bi dobivali redno betonov, kot menijo naši sektorski vodje in je zapisano v sklepu našega DS, ampak v tem, da postavljamo nov obrat za izdelavo težkih betonskih elementov.

Na dosedanji lokaciji na Pobrežju nimamo industrijskega tira, tukaj v Kratki ulici pa imamo vse pogoje za sodoben obrat. Moramo iti na industrijsko proizvodnjo in obrat brez betonarne si ne moremo zamisliti. V letu dni predvidevamo tudi postavitev montažne hale, s tem bi imeli streho nad glavo in ne bi bili odvisni več od vremena. Imamo vsa načelna soglasja, narediti moramo samo še elaborat.« Toliko Zvonko Zemljič.

V resnici pa je bil 8. maja 1987 sestanek, na katerem so bili prisotni predstavniki vodstva Gradisa, Razvojne službe, Nizkih gradenj, Inženiringa, Projektivnega biroja in Gradbene enote, na katerem so sprejeli sklep, da je potrebno narediti študijo o možni in opravičljivi lokaciji za betonske prefabrikate in to najkasneje do 31. maja letos.

Za realizacijo sklepa sta bila zadolžena Inženiring in Razvojna služba. Na sestanku sta bila prisotna tudi direktorja Inženiringa in Razvojne službe, in sicer Franc Zupančič in Miro Grobler.

Prisotni so se ogreli za dve varianti, in sicer za skupno lokacijo na Pobrežju ali v Kratki ulici, ali pa dve ločeni bazi. Žal pa ta elaborat še ni zagledal luč, če tudi je od skupnega sestanka preteklo kar štiri mesece.

Dušan Škorjanc, vodja obrata betonskih izdelkov tozda GE Nizke gradnje na Pobrežju: »To, da ne do-

bimo betona, je samo občasno in to navadno takrat, ko imajo velike betonaze na gradbiščih Gradbene enote. Dnevno potrebujemo do 60 kubičnih metrov betona. Gre predvsem za 'visoke marke'. Potrebujemo beton MB 35, dobivamo pa boljše beton MB 40. Ta je seveda nekoliko dražji, kar nam tudi ne odgovarja.

Na našem obratu potrebujemo kontinuirano dobavo betona. Takrat, ko imamo pripravljen opaž moramo dobiti beton. Po mojem bi bila rešitev tudi v tem, da bi postavili eno centralno sodobno betonarno z veliko kapaciteto. Potrebujemo pa beton tudi popoldan in včasih tudi v sobotah. Saj ne rečem, še vedno smo našli skupen jezik. Gre pač zato, da imaš svojo betonarno in da dobiš beton takrat, ko ga rabiš in koliko ga rabiš. Včasih potrebujemo samo pol kubika, ampak potrebujemo ga takoj«.

Toliko tisti, ki so na svojem delavskem svetu glasovali za postavitev še ene betonarne v Mariboru.

In kaj menijo v Gradbeni enoti Maribor?

Viktor Mernik, vodja obrata tozda GE Maribor na Pobrežju od koder dobivajo nizkogradčani beton: »Razumem, da hočejo postaviti svojo betonarno, ni pa v redu, da to počnejo na tak način kot, da smo vsega mi krivi. Večkrat se vsedemo za mizo in se pogovorimo o teh problemih in moram reči, da jim skoraj vedno ustrežemo. Seveda pa je včasih res problem ustreči vsem naenkrat. V konicah je pač treba malo razumevanja, ker so vse tri betonarne pač izrabljene in ne dajejo več maksimalne količine betona.

Sicer pa v osmih urah naredimo

veliko manj betona kot je dosedanja zmogljivost betonarn, problem so pa res konice, ko bi naenkrat radi beton vsi. To pa ne gre. Zato že težko pričakujemo pričetek obratovanja nove sodobne betonarne v Dogošah, ki je tik pred izgotovitvijo. Seveda pa nam ne pomaga deset betonarn, če odjemalci ne bodo vnaprej planirali betonaze. Tega pa nekateri v tozdu GE Nizke gradnje nočejo razumeti.«

Bruno Benje, vodja laboratorija tozda GE Maribor: »Obtožba, da jim dajemo občasno nekvaliteten beton, ne drži. Nad kvaliteto betonov iz naših betonarn poleg našega laboratorija nadzoruje še priznani Gradbeni inštitut iz Zagreba. Jamčimo za beton, ki je zmešan na betonarni, ne pa seveda za tistega, ki ga oni vgradijo. Vmes so še prevozniki, ki smo jih že večkrat zalotili, da sami dodajajo betonu vodo tudi po več deset litrov.

Mi redno jemljemo poizkusne kocke na betonarnah ne pa pri vgradnji, ker se pač nismo za to dogovorili. Če pa nas za to pooblastijo in naročijo pa ni problema. Seveda pa morajo potem šoferji hrusk takoj spadati k betonarni, da disciplinsko odgovarjajo za kvaliteten prevoz.«

Tako, to so izjave enih in drugih. Komentar k temu verjetno ni potreben. Ali pa? Če je, potem si ga ustvarimo sami. Dejstvo pa je, da bomo že čez nekaj časa prisostvovali svečanemu pričetku obratovanja ene najsodobnejše, elektronsko vodene betonarne v Sloveniji in hkrati še pete, stare že nekaj let, ki naj bi nizkogradčanom služila za izdelavo najzahtevnejših betonskih mešanic.

Na vseh petih betonarnah pa se bo bleščal napis GRADIS.

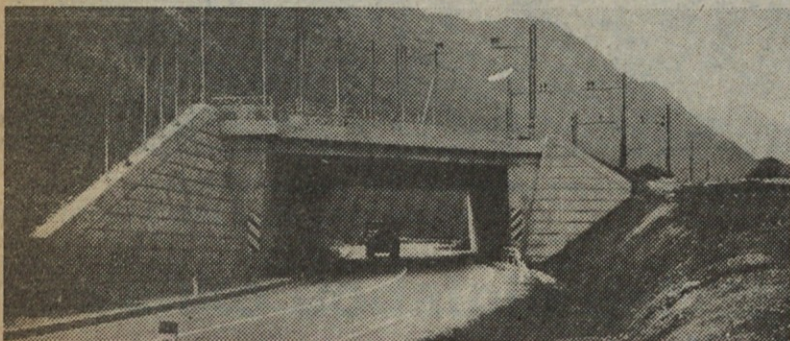
Franjo Štromajer

Od Jesenic mimo Hrušice

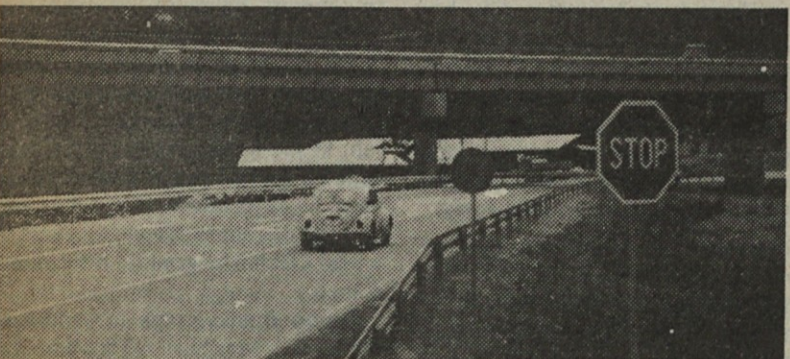
Obvozna cesta odprta

30. septembra je stekel promet po novem odseku ceste od Jesenic mimo Hrušice. Glavni izvajalec del je bila delovna organizacija SCT, v odsek pa je vendarle vložena tudi precej Gradisovega dela.

Na začetku tega odseka so delavci tozda GE Jesenice zgradili okrog 180 metrov podpornega zidu, visokega tudi do osem metrov.

Pri križanju ceste z železnico je bilo treba narediti podvoz pod progo, ki cesto prečka poševno. Podvoz je dolg 60 in širok 11 metrov, zgrajen pa je bil v treh mesecih. Začasno je bilo treba za par sto metrov prestaviti tudi železniško progo.

Nova cesta je približala očem tudi objekt, ki ga je Gradis zgradil že pred leti – most čez Savo in dovoz na ploščad pri Karavanškem predoru. Objekt že lep čas s pridom služi graditeljem predora, ko bo predor odprt pa bo po mostu stekel tudi ves mednarodni tranzitni promet.

G. B.

Terminal za rastlinska olja v Luki Koper

Temeljenje na peščenih kolih

Ob 60.000-tonskem silosu za žito v Luki Koper so delavci tozda GE Koper že marca začeli graditi terminal za rastlinska olja. Šlo je za predhodna dela, ki so obsegala sondiranje terena in geodetske raziskave, tako da je bilo vse pripravljeno za poskusno zabijanje štirih peščenih kolov. Gre za nadomestno gradnjo terminala za rastlinska olja, ker se je terminal na sedanji lokaciji preveč poselel, saj ni bil grajen na pilotih oziroma kolih.

Površina na kateri so zabiti peščeni piloti meri 125 krat 100 metrov. Peščeni piloti nastajajo tako, da se v nenosilna tla zabije jeklena cev (tokrat so bile cevi dolge 12,6 m), ki je z notranje strani obvita s filcem. Ko je cev že zabita, se polni s peskom in počasi vleče ven, pesek pa ostaja in objekt s filcem tvori pilot.

Za terminal za rastlinska olja je bilo treba zabiti 667 pilotov (plus štiri poskusne). Njihova skupna dolžina znaša 8454 metrov. Potem, ko so bili zabiti vsi kolji, so na celotno površino navozili 45.000 kubičnih metrov materiala, ki je služil za

predobremenitev.

Po predobremenitvi je prišlo do posedanja tal za 40 centimetrov, strokovnjaki pa pričakujejo, da se bo teren po dograditvi terminala poselel še za dodatnih 30 centimetrov. Projekte za ta dela je pripravil Vodnogospodarski inštitut – oddelek za pomorska dela v Ljubljani.

Terminal bo sestavljalo sedem rezervoarjev za rastlinska olja. Štirje največji bodo imeli premer 25 metrov, dva manjša 15 metrov, najmanjši pa 10 metrov. Rezervoarje bo postavil Đuro Đaković iz Slavenskega broda.

Na velesejmu je bilo največ zanimanja za gumi valjarje:

Jesenski Zagrebški velesajem

Velik interes za gumi valjar

V času od 13. do 20. septembra je bil tradicionalni jesenski mednarodni Zagrebški velesajem, ki je bil po mnenju večine obiskovalcev bolj skromen kot leto poprej.

Čeprav si je sam velesajem »nadel« novo podobno z rovo vhodno poslovno zgradbo, ki daje lepši zunanji videz, kar ne more zaslepiti vsakoletnih obiskovalcev. Tudi po vsebinski strani bo treba napraviti nekaj več. Morda niso bila odveč tudi razmišljanja, da bi bil le vsaki dve leti in s tem postal mnogo privlačnejši kot doslej. V obdobju dveh let se tudi v razvoju posameznih panog marsikaj spremeni, kar bi bilo zanimivo pokazati tudi ostalim. Saj se s tem namenom sejmi tudi prirejajo.

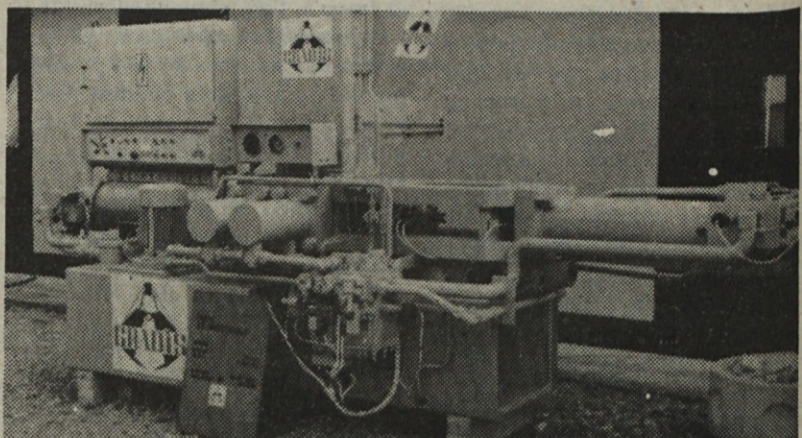
Pa pustimo v nemar splošne vtise, omejimo se naj le na Gradisov delež na velesejmu. Tokrat smo predstavili veliki in mali finiše ter gumi valjar (izdelki Kovinskih obratov iz Maribora), kontejnersko betonarno SB

1000, stiskalnico za brikete, vibracijsko ploščo in skreper RS-6, vse iz Kovinskih obratov iz Ljubljane. Tako kot že nekaj let dosedaj, je bil poslovni prostor v naši montažni hiši, za katero so se kupci zelo zanimali, mi pa smo malo naredili, da bi jo v resnici tudi prodajali.

Izmed strojev Kovinskih obratov Maribor je bilo presenetljivo veliko zanimanje za gumi valjarje, tako da bo v kratkem sklenjenih tudi nekaj poslov.

Škoda, da z novo stiskalnico za brikete, za katero je z več strani zanimanje (lesarji, rudarji) ni tudi komercialnih uspehov, kar bi po tolikšnem povpraševanju le pričakovali.

M. K.

Prvič je bila na sejmu predstavljena tudi stiskalnica za brikete.

Investitor je Centroprom iz Beograda, kateremu je uspelo pritegniti tudi precejšnja sredstva iz Malezije, ki je velika izdelovalka in izvoznica rastlinskih olj, terminal v Koprju pa bi naj bil v večji meri namenjen za

shranjevanje olj, ko bodo namenjena Zahodni Evropi.

Vrednost del znaša 800 milijonov dinarjev, od tega je polovica gradbenih del. Terminal naj bi bil zgrajen do konca letošnjega leta. C. P.

V bližini Kranjske gore

Adaptacija male HE

Nedaleč od Kranjske gore po cesti proti Vršiču, pri vходу v Triglavski narodni park pri gostišču Jasna (tudi to gostišče je prenovil Gradis) je v avgustu nova skupina delavcev z Jesenic prevzela v obnovo obstoječo malo hidroelektrarno.

Mlajšim rodovom je manj znano, da so hidroelektrarno gradili nekdanji ruski ujetniki, zgrajena pa je bila 1917. leta. Elektrarna je medtem dotrajala. Investitor je Elektrogorenjska Kranj.

Gradisovci so z delom pričeli 11. avgusta. Dotok vode je bilo treba zgraditvijo začasnega nasipa preusmeriti nazaj v glavno strugo, meteorološko vodo pa so izrinili v pomožni izpust vklesan v živo skalo.

Potem so porušili vse tisto, kar naj bi nadomestili z novim. Narejen je bil izkop za nov dovodni kanal v dolžini približno 90 metrov, kanal pa trenutno opažijo in ga bodo betonirali še pred zimo. Hkrati ob-

navljajo stavbo, v kateri je bila in bo tudi poslej strojnica.

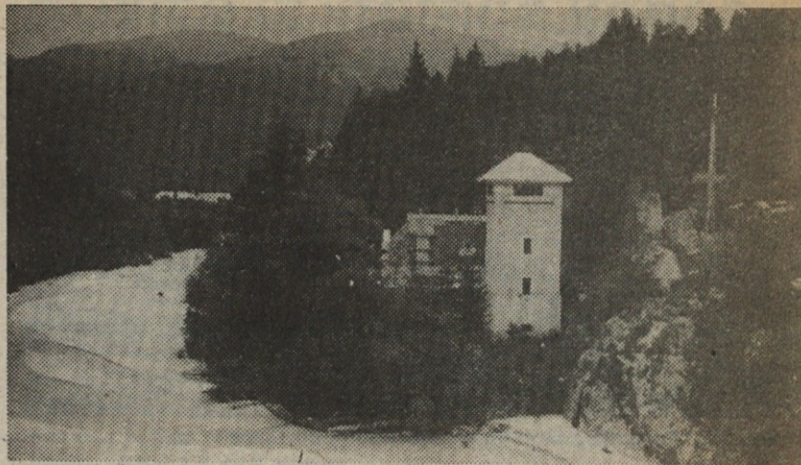
Z obnovo elektrarne kakšnih bistvenih sprememb glede zmogljivosti ne bo doživela.

Vodja gradbišča **Marjan Zupan** nam je povedal, da upajo, da jim bo kar največ grobih del uspelo dokončati še pred nastopom hujšega mraza in snega.

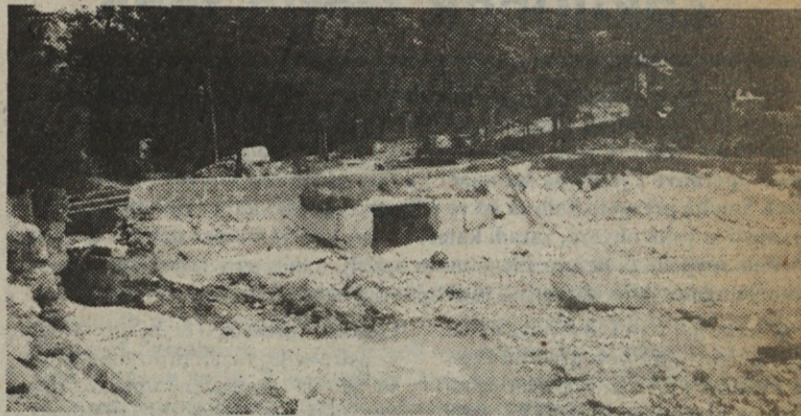
Na gradbišču je vsega okrog 20 ljudi in nekaj strojev, vrednost gradbenih del pa je ocenjena na okrog 150 milijonov dinarjev.

Vstop v Triglavski narodni park bo tudi s te strani nekoliko bolj urejen.

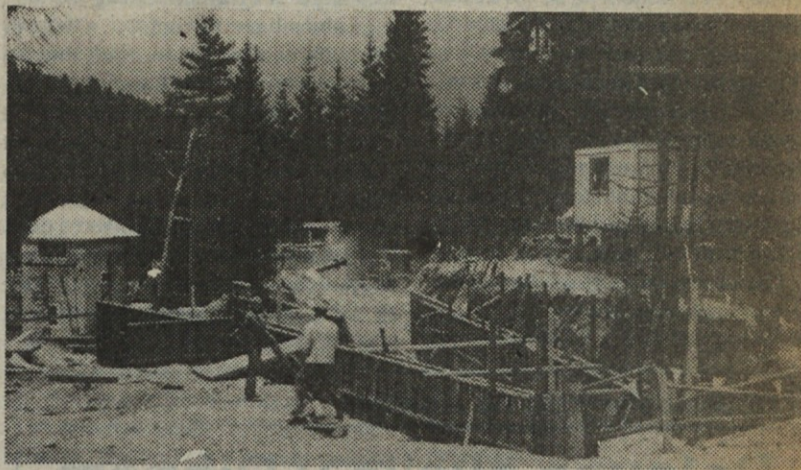
G. B.

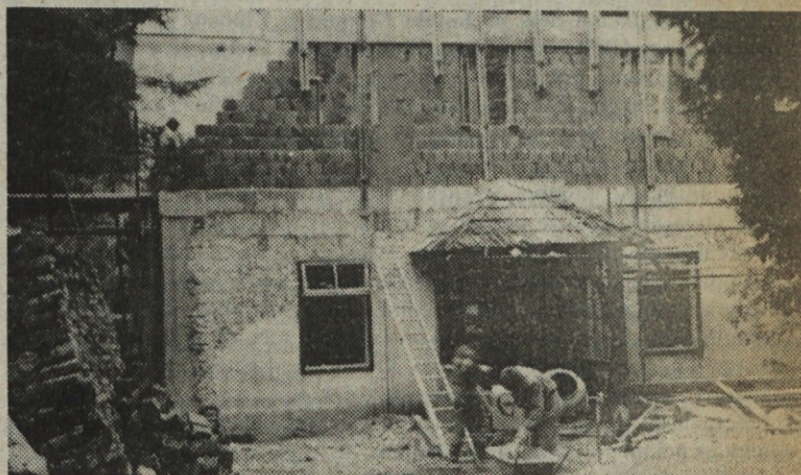
Pogled na malo hidroelektrarno s ceste Kranjska gora - Vršič.

Stanje zajetja z izpustom, kot se je pokazalo po preusmeritvi vodotoka.

Iztop in opaženje za nov dovodni kanal.

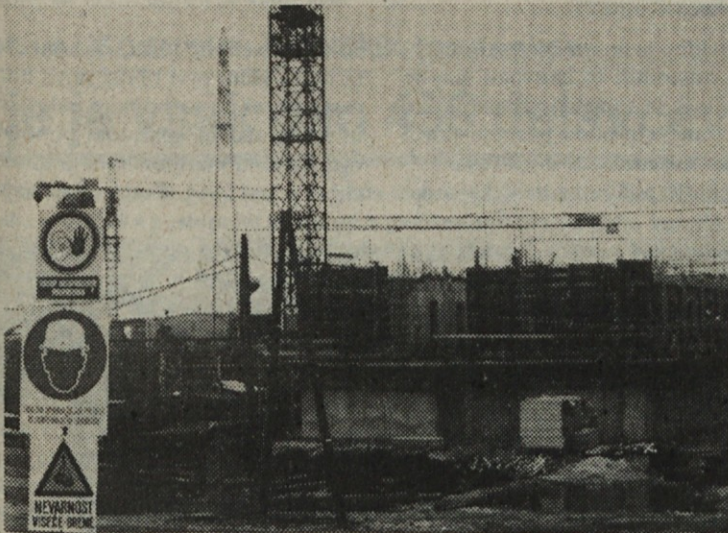
Obnova stavbe, v kateri bo instalirana nova strojnica.

Skladiščno-trgovsko-transportni center (STTC) v Maribru

Do zime pod streho

Zaradi gradnje hitre ceste skozi Maribor bodo morali porušiti tudi staro zgradbo carinarnice v Melju. Pisali smo že, da delavci mariborske Gradbene enote gradijo na Teznu novi blagovno-distribucijski center, kjer bo imela nove prostore tudi Carinarnica.

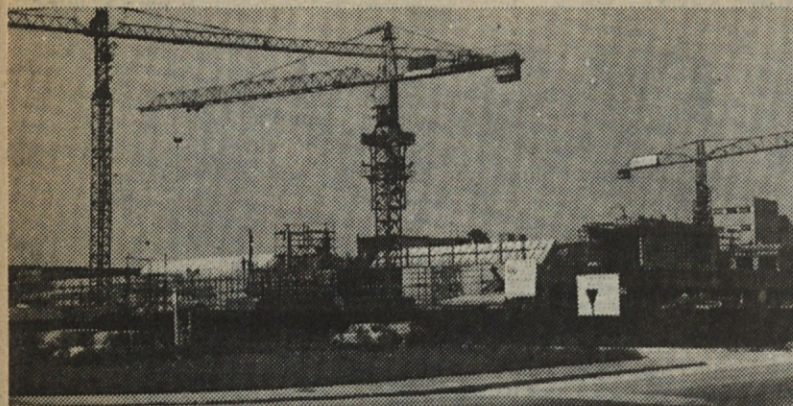
Zgrajenih bo pet objektov, ki bodo imeli 18 tisoč kvadratnih metrov površine. Največji objekt je vsekakor poslovno-upravna zgradba STTC, Interevropske, Carine in ostalih skladiščno-transportnih organizacij. Vrednost gradbeno obrtniških del po pogodbi je šest milijard dinarjev.

Na sliki vidimo samo del objekta čeprav je celoten kompleks veliko večji. V ospredju fotografije so lepo vidne opozorilne gradbiščne table. Na zgornji piše - VSTOP NEZAPOSLENIM PREPOVEDAN. Čudno, mi pa smo se ob našem prihodu prepričali, da so vsi na gradbišču še kako zaposleni, saj drugače ne bi že toliko zgradili.

Objekti naj bi bili do zime pod streho, obrtniška dela pa naj bi sklenili do julija prihodnje leto.

Franjo Štromajer

Gradbišče v Stegnah v času montaže šedastih nosilcev.

Iskrin Center za elektrooptiko

Zaključek tretje faze

Potem, ko so v lanskem letu opravili za okrog 50 tisoč kubičnih metrov izkopov, nato pa zaradi zime nekako do letošnjega marca čakali na ugodnejše vremenske razmere in se pripravljali na obsežno gradnjo, so delavci Gradbene operative Ljubljana spomladni na tem gradbišču zastavili na vsi moč. Prek Smelta prevzeto delo za Iskro v Stegnah je bilo kar se tiče obsega, zahtevnosti in roka obveza, zaradi katere so več kot tri mesece delali v dveh izmenah, ne poznali ne prostih sobot in nedelj, danes pa v zadovoljstvo investitorja ugotavljajo, da so bili tudi tej nalogi kos.

Objekti E, F in G Iskrinega Centra za elektrooptiko v gradnji, tvorijo kvadrat v približni tlorisni izmeri 80 krat 80 metrov. Meseca marca so začeli polagati podložni beton ter točkovne temelje za stebre, med 27. aprilom in 1. majem pa so že betonirali plošči nad kletema objektov G in F.

Pogodbeno so se obvezali dokončati III. gradbeno fazo objektov do konca septembra, slab mesec pred iztekom tega roka pa so postopno že lahko zmanjševali število ljudi na gradbišču, ki jih je bilo v konici na delu hkrati tudi prek 200.

Dodatno so se pogodili in naredili še eno etažo objektu E.

Za to gradbišče je bil osvojen tudi

Gradisov predlog o delni spremembi konstrukcije; razen prihranka na času, je bila omogočena uporaba tipskih opažev za stene ter tehnologija opaženja plošč z »drsnimi mizami«.

Na gradbišču je bilo do konca meseca avgusta vgrajenih okrog šest tisoč kubičnih metrov betona, v to količino pa ni všteti beton, uporabljen pri izdelavi elementov (stebrov, plošč in šedastih nosilcev), ki so jih izdelali v OGP.

Za izvajalce obrtniških instalacijskih del je poskrbel Smelt, vzporedno s temi deli pa bodo Gradisovi delavci izzidali objekte, pozidali predelne stene in jih ometali, poskrbeli za tlake, nudili zidarsko pomoč ter postorili še to in ono. G. B.

Dobre volje nam ne zmanjka

Delovna akcija v Ribnem

Pred zaključkom dela na hotelu Kompas v Ribnem pri Bledu je vodstvo tozda GE Jesenice organiziralo delovno akcijo, ki se je je udeležilo nekaj manj kot petdeset delavcev našega kolektiva. To so bili predvsem delavci iz strokovnih služb, nekaj pa jih je bilo iz posameznih obratov oziroma delavnic ter delavke iz samskih domov.

Že zjutraj ob prihodu v Ribno smo si porazdelili dela. Nekaj nas je čistilo notranjost objekta, nekaj delavcev pa je urejevalo okolico. Po končanem delu smo se posedli za mizo, nakar so nam naše kuharice postregle z okusnim obrokom.

Ta dan je bila namreč prosta sobota in marsikdo bi si lahko privoščil počitek po napornem delovnem tednu. Dasi v kriznih časih tovarištva, napetih medsebojnih odnosov, bi bilo mogoče reči, da se prav na takih delovnih akcijah utrjuje tovarištvo, krepijo medsebojni odnosi, predvsem pa so izraz in dokaz pripadnosti kolektivu.

Menim, da je vsak izmed nas odšel z delovne akcije resda utrujen, vendar z nekim notranjim zadoščenjem, da je lahko nekaj prostovoljno naredil, z dobro voljo in ne za DENAR. T. S.

Pričetek gradnje z zamudo, a ne po Gradisovi krivdi

Avtobusna postaja v Mariboru

O gradnji večnamenskega objekta v Mlinski ulici (avtobusne postaje) v Mariboru smo že pisali.

Tokrat lahko zapišemo, da dela sedaj potekajo po planu. K temu je precej pripomoglo lepo jesensko vreme, ki omogoča gradbenikom pristop gradisovcev k delu. Dve tretjini del bo opravil naš tozid GE Maraibor, eno tretjino pa Stavbar.

Delavci gradbene enote gradijo sedaj komunalije ter dvonamensko zaklonišče, ki bo rabilo tudi kot podhod pod Mlinsko ulico. Zamuda pri gradnji je sicer velika, toda r.e po gradisovi krivdi. To je treba poudariti.

Komunalno opremljanje zemljišča sodi v prvo etapo gradnje avtobusne postaje v Mariboru.

Toda izvajalci so se že navadili na to, da potekajo razgovori za mizo pred gradnjo predolgo potem pa primanjkuje časa za delo kljub temu pa obljubljam, da bo avtobusna postaja zgrajena v pogodbenem roku – do 29. novembra 1988.

Franjo Štromajer

Poleg strojev tudi pridne roke

Hitra cesta v Mariboru

Gradnja hitre ceste skozi Maribor za sedaj poteka po načrtu, čeprav se vsi bojijo, da bo vsak čas zmanjkalo denarja. Večino zemeljskih del so opravili s težko mehanizacijo, na mehkem in težkem terenu pa so potrebne tudi pridne roke.

Previdno je namreč (na posnetku) treba odstraniti in izravnati zemljo nad piloti, ki so zabetonirani globoko v zemljo in bodo pozneje služili kot del nadvoza nad hitro cesto.

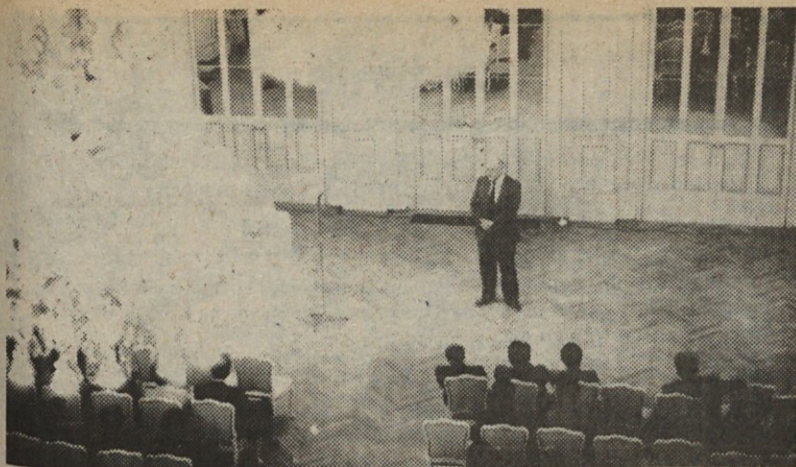
Treba je pohiteti z deli, kajti sla-

bo vreme se hitro bliža. Že konec leta bodo vidni prvi obrisi nove hitre ceste in takrat se bomo z beležnico in fotografskim aparatom ponovno oglasili med mariborskimi gradisovci.

Franjo Štromajer

Kljub sodobni mehanizaciji so na gradbišču hitre ceste skozi Maribor potrebne tudi pridne roke Gradisovih delavcev.

O obnovi Kazinske dvorane mariborskega SNG je spregovoril Jure Kislinger, eden izmed idejnih začetnikov obnove gledališča.

Prenova Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru

Čudovita Kazinska dvorana

Na dan Slovenskega narodnega gledališča Maribor, praznujejo ga v spomin na prvo uprizoritev Jurčič-Levstikovega Tugomerja (27. septembra 1919), so pred dnevi svečano predali namenu prenovljeno Kazinsko dvorano. Ta del gledališke zgradbe je že dalj časa najedal zob časa, sedaj po obnovitvi pa je zableščala v vsem svojem sijaju.

Obnovljeni balkoni, nova ogledala, nove freske na stropu, obnovljeni lestenci in pozlačeni okvirji vrat so naredili to dvorano eno najlepših na tem koncu Slovenije pa tudi izven nje. Če bi še pred časom pokukali v to dvorano, ne bi verjeli, da bo v tako kratkem času prenovljena v tako čudovit objekt, ki bo še tako dolgo v ponos vsem graditeljem.

Dvorana je bila v razpadajočem stanju in jo je bilo potrebno temeljito obnoviti. Delavci mariborskega Gradisa in drugi kooperanti so se skrbno lotili dela in uspeli. Novinar mariborskega Večera, ki že vsa leta spremlja gradnjo, je pred otvoritvijo zapisal: »Gradisovci še sami niso

verjeli, da bo stari del SNG Maribor tako bleščeč, s številnimi elementi starega, ki daje kazinskemu delu še poseben blesk. Mnogi, ki že dalj časa niso bili v gledališču, ne bodo verjeli svojim očem, kaj so storili mojstri in marljive roke izurjenih delavcev, ki so bili pri stvari z dušo in telesom...«

Na slovesni otvoritvi Kazinske dvorane so spregovorili Marjan Bačko, upravnik SNG Maribor, Marjan Žnidaršič, predsednik skupščine kulturne skupnosti Maribora, in Jure Kislinger nekdanji upravnik ter eden izmed idejnih začetnikov obnove gledališčne zgradbe. Franjo Štromajer

Vse večji odstotek bolniških izostankov

Kje je vsak dan 450 delavcev?

V Gradisu smo že pred leti, v želji da bi zmanjšali odstotek bolniških izostankov, pričeli s postopnim uvajanjem posameznih metod dela, katerih namen je bil, ne samo spremljanje bolniškega staleža, temveč sistematično ugotavljanje vzrokov bolovanj in predlaganje določenih preventivnih ukrepov. Začetni rezultati so bili dokaj spodbudni, letos pa z gibanjem bolniških izostankov v Gradisu kot celoti ne moremo biti zadovoljni.

Bolniški stalež oziroma bolniške izostanke je sporno proučevati le z zdravstvenega vidika, saj vemo da ga pogojujejo številni vzroki in zato je povsem nerealno pričakovati, da bi samo zdravnik ali socialni delavec, brez aktivnega sodelovanja drugih strokovnih služb, vodstev, samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, dosegli pomembnejši uspeh pri zmanjševanju bolniških izostankov.

Tozdi, ki imajo visok bolniški sta-

lež (najvišjega imajo Kovinski obrati Maribor, in sicer 10,02 odstotka, sledi GE Koper z 9,67 odstotka, GE Maribor z 9,26 odstotka, GE Gradnje Ptuj z 8,14 odstotka itd., najnižjega pa imajo v Inženiringu 2,30 odstotka in v obeh birojih – 2,40 in 3,10 odstotka bolniških izostankov), bi lahko šele na podlagi vsestranske analize vzrokov bolovanj ugotovili, kateri ukrepi prevencije se morajo izvesti v tozdu in kateri v okviru zdravstvene službe.

Novice iz »totelega konca«

Delavci Gradisove tozda GE Nizke gradnje Maribor bodo mesec in pol obnavljali »Most prijateljstva« na mejnem prehodu v Gornji Radgoni. Na jugoslovanski strani bo potrebno obnoviti cestišče, zamenjati diletacije, obnoviti robnike in še kaj.

Na avstrijski strani pa bodo delavci zamenjali le pas ob robnikih in položili tricentimetrsko asfaltno plast. Delajo deset ur dnevno, če pa bo potrebno, pa bodo delali tudi ob sčotah in nedeljah.

• • •

Na letošnjem jesenskem mednarodnem Zagrebškem velesejmu je bil del Gradisovega rastavnega prostora namenjen tudi mariborskim Kovinskim obratom. Razstavili so finišeje ter gimi-valjarje. Posebno zanimanje je bilo za finiše K-6, s katerim lahko polagajo asfalt ali pusti beton v širini 2,5 do 8 metrov.

Novost pa je valjar z gumijastimi kolesi, ki ga uporabljajo asfalterji za zbijanje prevleke iz bitumenske mešanice takoj za finišejem.

• • •

10. oktobra je bila na Leninovem trgu v Mariboru slovesnost, na kateri so odkrili spomenik generalu Rudolfu Maistru. Akcija zbiranja prispevkov za gradnjo spomenika je potekala že dalj časa, svoje pa je prispevala tudi Gradbena enota Maribor.

• • •

Že tradicionalno srečanje upokoencev mariborske Gradbene enote je bilo tokrat v petek 9. oktobra. Srečanja se je udeležilo več kot 150 nekdanjih delavcev. Ogledali so si nekatera večja gradbišča in se na koncu na družabnem srečanju srečali še z nekaterimi gradisovci s katerimi so včasih delali. V novembrski številki našega glasila bomo v sliki in besedi poročali s tega nadvse prijetnega srečanja.

Štrof

Brez dvoma bi imeli v Gradisu drugačen odnos do zdravstvenega varstva delavcev v kolikor bi uporabljali bolniški stalež kot kazalec produktivnosti, ekonomičnosti in rentabilnosti. Ker temu ni tako, prevladujejo v Gradisu kar visoki odstotki bolniških izostankov. Značilno je tudi to, da je odstotek bolezenskih izostankov v Ljubljani, kjer ima Gradis organizirano socialno-zdravstveno službo, nižji (znaša 4,8 odstotka), kot v tozdi izven Ljubljane, kjer znaša odstotek bolezenskih izostankov 7,5 odstotka.

V Gradisu znaša odstotek bolezenskih izostankov v prvih šestih mesecih 6,48 odstotka, lani pa je ta odstotek bil nižji, in sicer 6,44 odstotka, predlani pa dokaj nizkih 5,72 odstotka. Za primerjavo naj zapišemo, da znaša bolniški stalež v Ljubljani za prvo letošnje polletje 5,3 odstotka.

Največ delovnih dni je bilo izgubljenih zaradi bolezni lokomotornega sistema, sledijo pa respiratorna obolenja, poškodbe izven dela, poškodbe na delu itd. Posebej bi morali biti pozorni na skupino duševnih in živčnih bolezni ter bolezni čutil. Skupina duševnih bolezni zajema tudi zasvojenost z alkoholom.

Podatki s katerimi razpolaga oddelek za socialno in zdravstveno varstvo Gradisa, med drugim pove-

do tudi to, da je bilo kar 63,5 odstotka delavcev v tem času (gre za analizo januar–junij oziroma julij) enkrat v bolniškem staležu, kar potrjuje domnevo, da imamo v Gradisu največ krajših bolovanj, na osnovi tega lahko sklepamo, da večkrat gre pri tovrstnem bolniškem staležu za vrsto nemedicinskih vzrokov, ki pa so težje dokazljivi.

V celotnem Gradisu je bilo od januarja do junija letos zaradi bolniških izostankov (brez nege) izgubljenih skupaj nekaj manj kot 500 ti soč delovnih ur, kar pomeni, da vsak dan ni delalo nekaj več kot 450 delavcev.

Sami odstotki bolniškega staleža nam ne povedo veliko, v kolikor niso opravljene tudi ocene ekonomskih posledic. Ugotoviti bi morali, na primer, za koliko odstotkov je bilo manj ustvarjenega dohodka zaradi bolniških izostankov. Če k temu pristoje še plačilo zdravstvenih storitev, ki zadevajo nesreče pri delu in druge stroške, bi imeli še bolj popolno oceno o višini izgube zaradi zdravstvenega absentizma.

Ker gre do nadomestila osebnega dohodka za čas bolezni v breme organizacije združenega dela, je bilo v Gradisu v prvih šestih mesecih izplačanih skoraj 276 milijonov nadomestil ali na enega zaposlenega 38.640 dinarjev.

C. Pavlin

V spomin

Martin Zorko

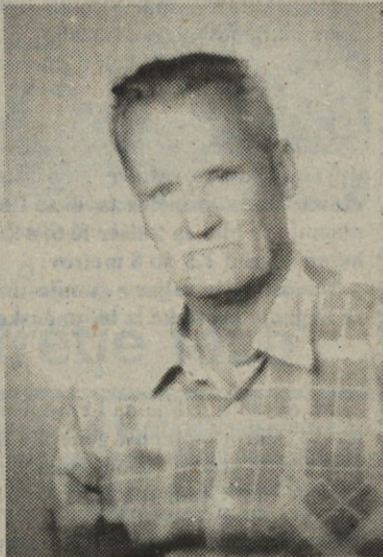
Vse sodelavce, znance in prijatelje iz Gradisa je globoko presunila vest, da Martina Zorka ni več med nami.

Martin Zorko se je rodil 27. oktobra 1928. leta v Zabukovici pri Celju. Revna domača zemlja ga je že kot mladega fanta prinala v svet. Kmalu se je zaposlil pri Grao. Ker mu ostal zvest skoraj 32 let. S prizadevnostjo in izrednim talentom si je pridobil kvalifikacijo zidarja, vendar je zaradi bolezni moral pustiti svoj poklic in se prekvalificirati. Tako je opravljal zelo zahtevne naloge v tozdu Obrat gradbenih polizdelkov, od opravi v tehnični službi, vodenja dela v obračunski enoti do skladišnih opravil. Tik pred upokojitvijo je težko zbolel.

Martin Zorko je bil tih, skromen, pošten in iskren. Zato si je med sodelavci pridobil mnogo prijateljev, ki so ga zelo cenili kot človeka in kot dobrega sodelavca, ki je bil vedno pripravljen pomagati z nasveti.

Za svojo družino in zase si je postavil tudi lep in udoben dom, toda ni mu bilo dano, da bi med najdražjimi užival zaslužene plodove svojega dela.

Martin Zorko je živel in delal za naš kolektiv in hvaležni smo mu za njegov

doprinosa k razvoju Obrata gradbenih polizdelkov. Njegovo pošteno in častno delo bo ostalo vzor vsem nam.

Sodelavci iz tozda
Obrat gradbenih polizdelkov

Abrahami!

Prišel je pote Abraham,
te popeljal v svoj hram.
Ne skrbi, če je mimo pol stoletja,
pri nas si deležen večnega polefja.
Zato na vaše zdravje Abrahami,
pridemo še mi za vami.

Prav tako kot prejšnji mesec, imamo tudi v tem mesecu v Gradisu kar 18 Abrahamov, delavcev, ki so že ali pa še bodo proslavili petdeseti rojstni dan. Ob jubileju želimo Abrahamom vse najboljše, še na mnoga zdrava leta in prijetno praznovanje!

- Andrija Globrek - GE Celje
- Franjo Mihalič - GE Maribor
- Sejfo Hasanagić - Gradbena operativa Ljubljana
- Djehva Porča - GE Jesenice
- Janez Belec - Kovinski obrati Ljubljana
- Martin Travnikar - GE Maribor
- Luka Nakič - GE Koper
- Maks Božnar - Lesno industrijski obrat Škofja Loka
- Franc Leben - Strojno prometni obrat Ljubljana
- Ana Špan - Kovinski obrati Maribor
- Jusuf Ičanović - Gradbena operativa Ljubljana
- Franjo Kanižaj - GE Nizke gradnje Maribor
- Marijan Hrnčič - GE Maribor
- Frano Iljanič - GE Jesenice
- Fejzo Mešić - GE Nizke gradnje Maribor
- Stanislav Šaupert - Strojno prometni obrat Ljubljana
- Martin Horvat - GE Nizke gradnje Maribor
- Elizabeta Fideršek - GE Maribor

M. F.

Zahvale

Ob boleči in nenadni izgubi najinega ljubljeneega sina, se iskreno zahvaljujemo članom kolektiva SPO, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti in nam izrekli sožalje.

Janez in Ivanka Urbančič

Ob boleči izgubi očeta Jožeta Oderlapa se v svojem imenu, imenu mame in brata zahvaljujem sodelavcem GIP Gradis tozdu GE Ravne na Koroškem za darovano cvetje in izrečeno sožalje.

Sonja Zavolovšek

Ob prerani in boleči izgubi našega dragega moža in očeta Martina Zorka se najiskrenejše zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani in nam pomagali, nam izrazili osebnostno in pisno sožalje ter mu poklonili cvetja in ga v velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Se posebna, iskrena hvala tovarišu Štefanu Racu za lepo opravljen govor in tolažilne besede.

Najlepše pa se zahvaljujemo tozdu OGP, ki nam je pomagal tudi denarno in nam stal ob strani vse do njegove zadnje poti.

Vsem še enkrat iskreno hvala.

Zalujoči vsi njegovi
ki so ga imeli radi

Upokojil se je

Zdravko Zupan

Konec junija letos se je upokojil naš dolgoletni sodelavec Zdravko Zupan, ki je dolga leta vodil delo v ekonomatu DSSS.

Zdravko se je rodil 13. novembra 1924 v Zagrebu, toda že leta 1928 se je za stalno preselil v Ljubljano, kjer je tudi končal osnovno šolo. Trgovsko šolo, v katero se je zatem vpisal, pa so Italijani med vojno zaprli, tako da jo je lahko končal šele po vojni. Njegova prva zaposlitev je bila v Ljubljanski plinarni, že leta 1946 pa je kot eden prvih rekrutov odšel v JLA.

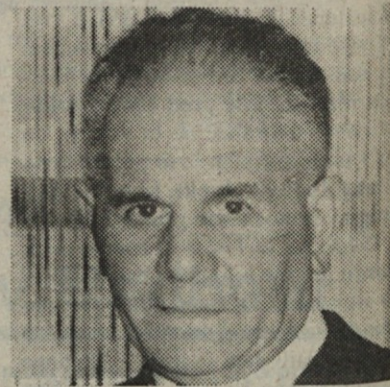
V Gradisu je prišel leta 1964. Najprej je delal v oddelku za nabavo, toda že po dobrem letu je prevzel ekonomat in ga uspešno vodil vse do odhoda v penzijo.

Zdravko Zupan je bil ves čas dela v Gradisu zgled pridnega in marljivega delavca, ki se je bolj zavedal svojih obveznosti kot svojih pravic. Popolnoma samostojno delo si je organiziral tako, da je potekalo brez težav. Zelo vestna evidenca vsega prejetega in oddanega materiala bi bila lahko za vzgled marsikateremu skladiščniku.

Čeprav je često delal v nemogočih razmerah, ker za njegovo delo ni bilo pravega razumevanja, je vedno imel svoje skladišče vestno in pregledno urejeno, tako da je bilo mogoče ob vsakem času ugotoviti stanje zaloga in novih potreb.

Za svoje vestno delo je Zdravko Zupan prejel posebno priznanje delavskega sveta delovne organizacije. Prav tako je lani prejel Gradisovo nagrado in letos še medaljo dela.

Že od mladih let je bil zelo aktiven športnik in velik ljubitelj slovenskih planin. Takoj po vojni se je

vklučil v športni društvi Svoboda in Krim in se aktivno ukvarjal z atletiko. Žal leta teko in tako se sedaj ukvarja z manj zahtevnimi športi. Še vedno pa je velik ljubitelj gora in skoraj vsako soboto in nedeljo obiskuje svoje priljubljene vršace, kar mu daje novih fizičnih in psihičnih moči. Zdravko je pravi živi leksikon naših planin in planinskih poti in njegovo znanje mu lahko marsikdo zavida.

Svoje delo in delovno organizacijo je imel zelo rad. Čeprav je uradno že upokojenec, pa kar ne more zapustiti svojega delovnega mesta. Tako mu ni bilo težko pogodbeno delati še do konca septembra, ker nismo mogli dobiti primerne delavca za primopredajo. Čeprav smo se od Zdravka Zupana v Delovni skupnosti skupnih služb že poslovili, naj se mu še enkrat zahvalimo za vse delo, ki ga je v preteklih letih opravil na svojem delovnem mestu, hkrati pa mu želimo veliko zdravih in prijetnih let.

Franc Hočevar

6. občinsko prvenstvo gasilskih enot civilne zaščite

Lep uspeh ekipe Gradisa

Občinski štab za civilno zaščito Ljubljana-Moste-Polje je v sodelovanju z Občinsko gasilsko zvezo in BTC Ljubljana 3. oktobra organiziral in izvedel VI. občinsko prvenstvo gasilskih enot civilne zaščite.

Tekmovanje je potekalo na območju BTC – Javna skladišča, udeležilo pa se ga je 23 moških ekip ter 2 ženski ekipi. Udeležba je bila letos tako nekoliko slabša kot lani, ko se je tekmovanja udeležilo 25 moških in 4 ženske ekipe. Ekipe so bile, kot je predpisano, razdeljene v dve tekmovalni podskupini in sicer na skupino, kjer se tekmuje v vaji z motorno brizgalko in v skupino, kjer se tekmuje v vaji s hidrantom. Vse ekipe pa izvajajo tudi vajo raznoterosti (vezanje vozlov, postavitve hidranta nastavka, uporaba vedrovke idr.).

Ob pričetku tekmovanja je vse udeležence pozdravil predsednik Skupščine občine Ljubljana Moste Polje **Ivo Samec**, tekmovanja pa so si ogledali tudi predstavniki občinskega sekretariata za ljudsko obrambo.

Gradis se je tudi letos udeležil tekmovanja, le da je iz naše gasilske enote letos nastopila ekipa tozda SPO.

Pripadniki gasilske ekipe iz tozda SPO so se skupaj s poveljnikom splošne enote CZ v omenjenem tozdu **Janezom Martinčičem** resno in prizadevno lotili priprav, za kar si zaslužijo vso pohvalo, kljub temu pa je bil rok vseeno nekoliko prekratek. Tudi letos se je v pripravo ekipe aktivno vključil **Peter Kepic**, kateri je pri tem v pomoč nudil tudi opremo svojega društva.

Gradisova ekipa je tekmovala v vaji s hidrantom in raznoterosti ter dosegla lep uspeh, glede na rok priprave, opremljenost, kakor tudi to, da je pred prvenstvom prišlo do sprememb tekmovalnih pravil, pa lahko rečemo, da je uspeh ekipe odličen. Ekipa je zasedla 5. mesto z

zbranimi 885 točkami, s čimer je za tretjeuvrščeno ekipo zaostala le za 8,5 točke in 18 točk za prvouvrščeno ekipo (lani je ekipa tozda OGP zasedla 12. mesto z zaostankom 39,5 točke za tretjeuvrščeno ekipo in 49 točk za prvouvrščeno ekipo). Doseženi uspeh kaže na očitno izboljšanje rezultata iz lanskega leta, kakor tudi na izredno dobro pripravljenost ekipe SPO, ki bi lahko enako uspešno ukrepala tudi v primeru požara.

Ob udeležbi na tekmovanju in pa pripravi na tekmovanje, smo ugotovili nekatere pomanjkljivosti v opremi (na tekmovanju smo si morali izposoditi gasilske opaske od ekipe Emona Mesna industrija Zalog, saj so naši že zastareli, prav tako pa smo si morali izposoditi tudi tekmovalne oznake). Zastarele so tudi obleke naše gasilske enote in jih bo potrebno v najkrajšem času zamenjati, saj končno na takšnih tekmovanjih zastopamo Gradis, pri čemer je pomemben tudi videz naših pripadnikov enot CZ.

In še rezultati:

Motorna brizgalna in raznoterosti: 1. Saturnus 907 točk, 2. Papirnica Vevče 887,5 točke in 3. Toplarna 879,5 točke.

Hidrant in raznoterosti: 1. ŽTP tozd Transport Moste 903 točke, 2. SCT Ljubljana 902,5 točke, 3. ŽTP tozd Zalog 893 točke, 4. ŽGP Ljubljana 890 točk in 5. Gradis 885 točk.

Obe ženski ekipi (Saturnus in Kolinska) sta nastopili v različnih tekmovalnih podskupinah ter tako brez konkurence osvojili prvi mesti, vendar so tudi dekleta dokazala, da niso kar tako.

A. Odar

Da je izlet upokoencev zares uspel, dokazujejo tudi zadovoljni obrazi na skupinski fotografiji.

Izlet upokoencev ljubljanskih tozdov

Časi minevajo, toda vezi in spomini ostanejo

Tradicionalni jesenski izlet upokoencev Delovne skupnosti skupnih služb in nekaterih ljubljanskih tozdov je za nami. Odziv na izlet je bil velik, zato se tudi tem potom opravičujemo tistim, ki so morali ostati doma.

Zbrali smo se ob 7. uri (kar je za upokoence še zgodnja ura) na dvoorišču OGP. Naši organizatorji direktor skupnih služb Franc Hočvar, Janez Ferlinc in ostali so nam zaželeli srečno pot.

Obujali pa smo tudi spomine na preteklo delo, saj ga ni kraja, kjer ne bi Gradis gradil in pustil za sabo na stotine lepih objektov. Časi minevajo toda vezi in spomini ostanejo. Tako smo prispeli do naše prve postaje. Tu nas je v gostilni Kureš v Šikolah čakala dobra malica. Naša naslednja postaja je bila sladkorna tovarna v Ormožu, ki jo je zgradil tozd GE Maribor.

Hiteti je bilo treba, kajti pred nami je bilateška preizkušnja, ogled vinske kleti v Ormožu. Tudi tam so tekle zadnje priprave na bližajočo se trgatavo. V kleti smo se med velikimi cisternami in sodi skoraj izgubili, saj je v njej prostora kar za 400 vagonov vina. Poskušnja pristne ormoške kapljice nas je ogrela in kaj kmalu je

prevladovalo veselo vzdušje. Kupili smo še dve, tri »svetilke«, se vkrkali v avtobus in že smo bili v središču vinskih gor. Bližali smo se Jeruzalemu.

Ustavili smo se v Jeruzalemu, kjer hiše takorekoč sedijo na vrhovih, na prisojni strani so vinogradi, na senčni pa gozđovi. Slovenske gorice in Haloze imajo več obrazov in mi smo videli verjetno najlepšega.

Veselje in ljubezen gresta skozi želodec, tega reka se je držal naš »štajerc« Ludvik Šnajder, ki je tokrat skrbel za prehrano in za razpoloženje. Odlično kosilo nas je čakalo na kmetiji v Gradišču pri Emeršiču. Uživali smo ob kosilu, dobri kapljici, okolju in prijetni atmosferi, prepričani, da je vsak izmed nas prišel na svoj račun.

Čas je prehitro tekkel in morali smo se vrniti. Zopet so prevzeli organizatorji besedo in prijetno razpoloženje nas je spremljalo vse do Ljubljane.

Lojze Cepuš

Kegljači za republiške naslove

Urbanc drugi, Bizjak tretji

Na kegljišču v Litiji in Domžalah je bil prvi krog republiškega prvenstva v kegljanju za posameznike.

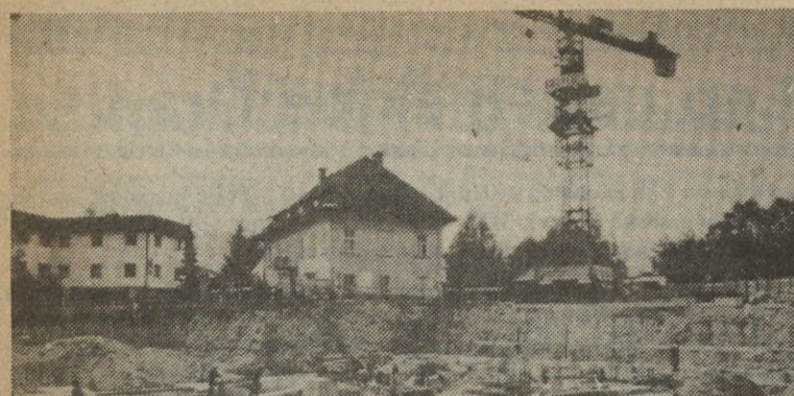
Nastopilo je 60 najboljših slovenskih tekmovalcev, v finale pa se jih je uvrstilo 24.

Rezultati: 1. H. Steržaj (Konstruktor) 1839 kegljev, 2. Urbanc 1832, 3. Bizjak 1820, 4. Ivačič 1789, 5. Hočvar 1784 (vsi Gradis), 6. Kirbiš 1767, 7. Pihler 1767 (oba Konstruktor), 8. Ivančič 1754 (Gradis), 9. Kačič 1738 (Emo), 10. Marinšek 1736 (Tekstina) itd.

C. P.

Gradisovi gasilci pri vaji s hidrantom.

Z gradbišča na Bledu – priprava temeljev za poslovno stavbo LIP.

Šefe, slikaj tudi mene!

»Šefe, slikaj tudi mene, da bom tudi jaz enkrat v Gradisovem vestniku,« tako me je poklical delavec na enem izmed naših gradbišč, in seveda, da sem ga fotografiral. Ne vem, ali je verjel, da bo fotografija objavljena, ali ne, želim pa si še več takšnih in podobnih klicov, saj bo tudi na ta način naše glasilo med gradisovci še bolj priljubljeno in brano.

F. Štromajer

Eva, Adam in Stabilizacija

*Le ukup, le ukup
uboga gmajna,
da »bogatejši« homo vsi,
to ni več nobena tajna.*

*Nas vlada obdarila bo,
saj poslali spet pakete so,
nove sklepe in ukrepe
ter odloke in podobne šoke.*

*Cene gor in standard dol,
standard dol in cene gor
mar ni pestro to življenje,
ki vse bolj postaja trpljenje.*

*Stabilizacija je huda stvar,
če nam jo vlada daje v dar,
tako smo daleč že prišli,
da na pasovih lukenj več ni.*

*Če dolgo bo šlo tako naprej,
če cene bodo kar brez mej,
nam pas potreben več ne bo,
čas Adama in Eve prišel bo?!*

»BX«

GRADISOV VESTNIK

GRADISOV VESTNIK je glasilo delovne organizacije
GIP GRADIS

Izdaja ga Odbor za informacije: Srečko Friš — predsednik, člani:
Ludvik Rudolf, Martin Golnar, Zoran Debelak, Sonja Vršič in Milan
Marčič — tajnik.

Glavni, odgovorni in tehnični urednik: Cveto Pavlip

Člani uredniškega odbora: Aleksander Bojanić, Vinko Damjan,
Ivanka Golob, Polona Kejžar, Ludvik Rudolf, Tatjana Savinšek in
Franjo Štromajer.

Tisk: Tiskarna Ljudska pravica Ljubljana

Naklada: 9.100 izvodov

Naslov uredništva: GIP GRADIS, Gradisov vestnik, Šmartinska
134a, 61000 Ljubljana.

Telefon: (061) 441-422 int. 232 in 220

Gradnja na ključ

Prostori za LIP Bled

Na naše gradbišče na Bledu naletimo takoj po prihodu na Bled. Z desne strani nas nanj opozori z nalepkami opremljena ograja, izza nje pa se dviga kvišku gradbeno dvigalo z napisom Gradis.

Za ograjo so delavci jeseniškega Gradisa v avgustu začeli z izkopom gradbene jame, pri tem pa so morali prestaviti tudi obstoječo kanalizacijo. Pripravili so teren in temelje za objekt v tlorisni izmeri približno 30 × 30 metrov, zdaj pa že opažijo stebre za armiranobetonsko skeletno konstrukcijo. Objekt bo imel klet, pritličje in dve etaži, zgrajen pa mora biti do 1. maja prihodnje leto.

Uradno ime objekta je Center za

inženiring in marketing, z njim pa bo investitor LIP Bled pridobil razstavnici prostor, trgovino, deloma poslovne prostore in pokrite garaže.

Gradnjo objekta, ki so ga sprjektirali v Zavodu za urbanizem Bled, so Jeseničani prevzeli »na ključ«, skupna pogodbeni vrednost pa znaša okrog 1.6 milijarde dinarjev. Objekt naj bi predali namenu ob investitorjevi 35-letnici.

G. B.

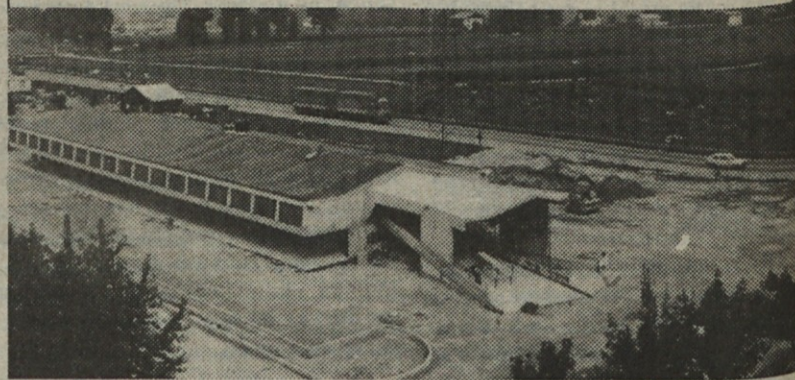
V Ljubljani ob Clevelandski

Nov niz garaž

V Novih Jaršah smo s stolpča ob Clevelandski ulici slikali novozgrajen garažni objekt. V vsaki etaži tega tripleksnega niza je po 36 garaž. Medtem so bila opravljena tudi ureditvena dela okolice.

Delavci Gradbene operative Ljubljana, ki so objekt zgradili, so prve ključke z Gradisovimi obeski že razdelili lastnikom, v tej soseski pa naj bi v bodoče zgradili še en podoben objekt.

G. B.

Rešitve in nagrajenci nagradne križanke

8. oktobra smo izžrebali iz pravih rešitev septembrske križanke Gradisovega vestnika pet nagrajencev.

Križanka ni bila težka, vendar je prispelo tudi nekaj napačnih rešitev, zato objavljamo še pravilno:

POGODBA, ELEMENTI, LENIN, OB, NJEGOŠI, LIV, GLAS, V, SP, SEMIT, DUR, NOAH, OL, SELO, ADAMIČ, VADI, EK, N, NOVICA, ARHEOLOG, SLANIK, RIO GRANDE, KF, AN, PASME, ŠG, ERA, IN, AO, II, LAME, KT, BOVLING, ERITREJA, IZBA, GO, PERIKLES, ENA, MER.

Izžrebani so bili:

1. nagrada 1500 din – **Nada Malek**, KO Maribor
2. nagrada 1200 din – **Frančiška Prime**, Vodmatska 18, Ljubljana
3. nagrada 1000 din – **Cvetka Adamič**, GE Celje
4. nagrada 800 din – **Polonca Kogovšek**, DSSS
5. nagrada 500 din – **Tanja Drnovšek**, Klek 31, Trbovlje

Zaradi obilice zanimivih prispevkov, ki bi z odlaganjem objavljanja seveda izgubili na zanimivosti in aktualnosti, je tokrat izpadla nagradna križanka. Vnetim reševalcem se opravičujemo, naslednji mesec jih ne bomo razočarali!

Uredništvo